

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера на по године 6 перпера.
За све остале земље годишње 20 франка у злату, на по године 10 франка у злату.
Претплата се прима само у годишњим и полугод. роковима.
Поједини број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25. пр.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: М. Рамадановић

ПОСЛАНИЦА

Његова Величанства Краља Господара, којом је закључио прву редовну Скупштинску периоду

Господо Народни Посланици!

Са потпуним задовољством пружам поглед на Ваш рад у овој првој редовној Скупштинској периоди.

Сваки је почетак тежак и у најповољнијим приликама, а Ви сте отпочели Устав у живот приводити, када је требало пуно Црногорског родољубља и Црногорске народне свијести у раду Скупштинскоме, и Ви сте потпуно одговорили највишим државним интересима и Мојим надама, које су Ме охрабриле да дарујем Устав Моје драгоме народу. Ја сам сада убијеђен, да ће се ова државна установа све боље развијати и да ће чврст коријен у народу ухватити, хвала dobrим плодовима Скупштинскога рада по свим пољима народног и државног живота.

Господо Народни Посланици!

Тај успјех, који је постигнут с Вашим споразумом са Мојом владом, у толико више заслужује признања, у колико нијесу могли омести Ваш рад за опће добро злонамјерни покушаји, који нијесу потицали из Црногорске душе, а који су одузели Мојој влади доста времена и средстава, којима се могло још више постићи.

Ја се тврдо надам, да ће добивена искуства, која смо ми сви стекли, бити од користи отаџбини, и да ће сви добри синови Црне Горе, који су без разлике драги Моје срцу, и на даље бити здружени у раду на општем добру, имајући пред очима изнад свега Црну Гору.

Но нијесу само те немиле појаве задржавале Ваш користан рад.

Црна Гора, изненађена и узнемирена проглашењем анексије Босне и Херцеговине, није могла то равнодушно пропустити, и Моја влада, одговарајући једнодушности Мога храброга народа и историјском позиву Црне Горе, с Вашом патриотском помоћу, вршила је савјесно своју дужност. Најпослије, следејући савјетима Мојних Пријатеља, саобразила се ријешењу Велесила односно поменутих српских покрајина, што је могла тим лакше учинити, у колико су све исте Велесиле пристале на укидање свих ограничења суверенских права Црне Горе на нашем приморју, по оном Мој прогласу, управљеном том приликом Мојом храбром народу, што је Моја Влада саопштила свим Силама, потписницама Берлинског Уговора.

Али да се дође до тог ослобођења нашега приморја, и ту је требало и рада и не малих жртава, као што вам је све добро познато.

Господо Народни Посланици!

При свим тим изванредним трошковима, које сте Ви патриотски одобрили Мојој Влади, државне финансије кроз сву ову Скупштинску периоду находиле су се у добром стању, што је доказ разумног и савјесног финансирања.

Да би се средили ранији неки државни дугови, Црна Гора је закључила у Лондону први државни зајам, чији је сувишак намијењен корисним државним инвестицијама. И тај успјех доказ је државног кредита, који је наша отаџбина стекла у иностранству ових потоњих година.

Уз ситни новач Црна Гора је увела сребрни и златни, што је допринијело не само појачању државних финансија него и угледу државном.

Хвала трговинским уговорима, који су одприје постојали, наша трговина развија све живље везе преко Бара са уговорним државама, а уз пређашње нови трговински уговори са сусједним нам Царевинама: Турском и Аустро-Угарском, са Русијом, Њемачком, Холандијом, Грчком, Бугарском, Швајцарском, а у брзо ће склопљен бити и са Румунском, још ће боље унаприједити нашу трговину, особито последице отварања слободне луке у Бару, која у велике олакшава и унапређује наш промет и саобраћај са иностранством; док службе жељезничка и паробродска, телефонска и аутомобилска, са новим колским путевима, све више развијају саобраћај по унутрашњости.

Особито сам радостан, што уз општи напредак све више напредује Моја храбра војска, узданица Црне Горе, како у свом усавршавању тако и у наоружавању, којој поклањам Своје највише старање.

Господо Народни Посланици!

Ви сте учесници свега овога кориснога рада на пољу државног развијања, те се можете мирне савјести повратити међу своје бираче, убијеђени да сте им се савјесно одужили и њихово повјерење оправдали.

Поред свега тога, да Ми изразите сву оданост и захвалност Мога драгога народа, поводом педесетогодишњице Мога владања, Ви сте Ми поднијели једнодушну жељу, да Црну Гору прогласим Краљевином а Мене Краљем. Ја сам прихватио ту вашу жељу на основу историјског права Моје земље, чим сте Ваш рад крунисали и дали му важност за сва наша покољења.

Цетиње, 30. јануара 1911. г.

Предсједник Министарског Савјета,
Министар Иностраних Дјела и
Заступник Министра Правде
Д-р Л. Томановић с. р.
Министар Унутрашњих Дјела
М. Букановић с. р.
Министар Војни,
бригадир И. Ђуровић с. р.
Министар Финансија и Грађевина
Ф. Јерговић с. р.
Министар Просвјете и Цркв. Послова
П. Вучковић с. р.

Претплата се шаље поштом, административна, „Глас Црногорца“ на Цетиње, а које је наручије, г. Вељку Рамадановићу, к. ц. агенту у Ноту. Довољно се шаљу Уредништву. Рубрике се не враћају. Огласи се шаљу администрацији и шаљају се: за сваку ријеч или број од пет цифара на пет цифара по 4 паре за први пут, а за сваки даљи пут по 2 паре, из виших слова сразмјерно више.

Господо народни посланици!

Срећан сам што Вам Могу казати на свршетку ове Скупштинске периоде, да Црна Гора ужива уважење и благовољење Велесила, што су јавно потврдиле свечаним посјетама својих флота у Барској луци и учешћем у летошњим јубиларним свечаностима на Цетињу.

Прва је била Француска Република, која је изашијањем свог поносног ратног бродовла и дјелом освјештала слободу нашега приморја и у исто доба том свечаном посјетом отворила јубиларну годину.

Удвостручени докази благовољења од стране наше вјековне заштитнице Русије, баш у току ове Скупштинске периоде, храбре нас, појачавајући наше наде све у бољу будућност. Не могу да са поносом и најдубљом захвалношћу не споменем највише војничко достојанство Маршала славне руске Армије, којим Ме одликовао наш Моћни заштитник, Њ. И. В. племенити Цар Никола о Мој јубилеју и у вјечни сијмен истога, преко Свога изасланика Њ. Ц. В. Великог Књаза Николе Николајевића, положио први камен у темељ величанствене Катедрале у Мојој Престоници.

Присуство Њихових Величанстава Виктора Емануела III. Краља Италије, и Краљице Јелене, љубљене кћери Моје, на јубиларним свечаностима, увјерен сам да је обрадовало и узнијело сваку душу Црногорску, и по томе можете судити какву су радост уживала наша родитељска срца, Краљичино и Моје.

Наши односи са моћном сусједном Монархијом Аустро-Угарском потпуно одговарају везама исправног сусједства и осјећањима дубоког уважења, којима сам прожет према свуда поштованој витешкој особи Њ. В. Цара и Краља Франца Јосифа.

Са другом сусједном Отоманском Царевином такођер су наши односи исправни. Имајући поуздања у нови уставни режим Отомански, Ја се надам, да ће мо се брзо ослободити тешког стања, у коме се Црна Гора налази услед догађаја око источних граница наших; и да ће носиоци новог реда у Отоманској Империји а на челу им Њ. В. Султан Мехмед V. који Ми је упутио на једном свом ратном броду изванредно посланство на летошњу прославу, изаћи у сусрет Мојим напорима, да Црна Гора и даље остане на Балкану елемент мира.

Поред велике националне жалости, у којој се прошле године налазила Велика Британија, услед смрти правољубивог Краља Едварда, ипак Његов Насљедник, Њ. В. Краљ Ђорђе V није пропустио да Ми својеручним писмом не изјави своја топла честитања.

Исто тако су учествовали у нашој прослави својеручним писмима Њ. В. Цар Моћне Њемачке Вилхелм II и Предсједник Велике Републике Сјеверо-Американских Сједињених Држава.

Са Балканским државама трају исти наши традиционални односи. Њ. В. Краљ Фердинанд, који је са својим првородним сином Њ. Кр. В. Књазом Борисом и сјајном пратњом, дошао да Ми лично честита двоструки јубилеј, није само увеличао ону велику прославу Црне Горе, него и дао особити значај везама братства између Црне Горе и Бугарске.

Србију, родну сестру Црне Горе, представљао је у оном сјајном скупу Крунисаних Глава, Великих Књажева и Књажева, њен Престолонашљедник, Њ. Кр. В. Књаз Александар, Мој драги Унук, у којој вези сродничкој, уз неодрживе природне везе народне, лежи јемство наше заједнице са подунавском српском Краљевином, како то захтјевају највиши српски интереси.

Учешће у нашој прослави од стране једновјерне нам Грчке, која је послала своју флоту са својим Престолонашљедником Њ. Кр. В. Књазом Константином, доказ је наших сталних пријатељских веза.

А оно сјајно изванредно посланство, које је прво стигло на Цетиње из једновјерне нам Румуније, да Ми изручи честитање Њ. В. Краља Карола, поновило је наше везе заједничког прошлог рада у препороду Балкана и улило наду у могућност сагласја свих Балканских држава, што Сам вазда желио.

Господо Народни Посланици!

Све оно уважење, које сам доживио у току прошле јубиларне године, односи се на Црну Гору, на врлине Мога драгога народа, које су узрок свих Мојих успјеха; и докле уступају те врлине, докле уступаје чисто Црногорство, које се у вама вјерно огледало, дотле ће Црна Гора напредовати и све више угледа у свијету уживати.

Овом поруком Моје драгоме народу, затварам прву скупштинску периоду, захваљујући Вам, Господо, на Вашем патриотском и плодноном раду.

Живјела Црна Гора! Живјели њени Народни Посланици!

НИКОЛА с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министарског Савјета, а на основу чл. 17. Устава Земаљског, овлашћујемо Предсједника Нашег Министарског Савјета, Нашег Министра Иностранних Дјела и Заступника Нашег Министра Правде, да читањем Наше Посланице закључи сједнице Народне Скупштине, сазване Нашим указом од 6. октобра 1910. године у редован сазив на дан 18. октобра исте године.

Цетиње, 30. јануара 1911. год.

НИКОЛА с. р.

Предсједник Министарског Савјета,
Министар Иностранних Дјела,
и Заступник Министра Правде
Д-р Л. Томановић с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
М. Ђукановић с. р.

Министар Војни,
Бригадир И. Ђуковић с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Ф. Јерговић с. р.

Министар Просвјете и Црк. Послова,
П. Вучковић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

Проглашујемо и објављујемо свима и свакоме, да је Народна Скупштина ријешила и да смо Ми потврдили и потврђујемо:

ЗАКОН

О

границама територија Барског слободног
Пристаништа

Члан 1.

У допуну плана о границама територија слободног пристаништа, поменутог у члану 28. Уговора о градњи Барског Пристаништа, склопљеног 13. (26) јуна 1906. године између Црногорске Владе и Барског Друштва, а узевши у обзир грађевине, које су у непосредној зависности са подизањем и експлоатацијом Барског Пристаништа, у колико већ постоје на самом крају полуострва Волујнице и у колико би их још на том мјесту требало подићи, овлашћује се Краљевска Влада, да границе Барског слободног Пристаништа може проширити западно од насипа за одбрану од краја Волујнице, а према плану, који је потписан од Министра Финансија и Грађевина 12. јануара 1911. године.

Ако би овај проширени простор или здања, која су на том простору подигнута или би се подигла, требовала држави Црногорској за ратне сврхе, Држава их може употребити, а здања, која би у случају рата од ма какве сметње била, порушити без да Друштву даје за то икакве накнаде.

Члан 2.

Овај закон ступа на снагу кад га Краљ Господар потпише.

Препоручујемо Нашем Министру Финансија и Грађевина, да овај закон обнародује, а свима Нашим Министрима да се о извршењу његову старају, властима пак заповиједамо, да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се поковавају.

Цетиње, 28. јануара 1911. год.

НИКОЛА с. р.

Видио и ставио државни печат:
Чувар државног печата,
Заступник Министра Правде,
Предсједник Министарског Савјета и
Министар Иностранних Дјела,
Д-р Л. Томановић с. р.

Предсједник Министарског Савјета,
Министар Иностранних Дјела,
Заступник Министра Правде,
Д-р Л. Томановић с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
М. Ђукановић с. р.

Министар Војни,
Бригадир И. Ђуковић с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Ф. Јерговић с. р.

Министар Просвјете и Црк. Послова,
П. Вучковић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

Проглашујемо и објављујемо свима и свакоме, да је Народна Скупштина ријешила и да смо Ми потврдили и потврђујемо:

ЗАКОН

О

допуни чл. I. тач. б.) закона о накнадним
и ванредним кредитима у 1910. год. од
15. јануара 1911. године, који гласи:

„У допуну члана 1. тачка б.) закона о накнадним и ванредним кредитима у 1910. години, поред већ одобрених накнадних кредита од перпера 98 000— (деведесет осам хиљада перпера) одобрава се, да Министар Финансија и Грађевина може из државне готовине изузети своту од перпера 10 000— (десет хиљада перпера) на повећање буџетских кредита Народне Скупштине за 1910. годину, и то:

на партију	3.	перпера	6.000—
„	4.	„	3.500—
„	5.	„	500—

с тим да учињене издатке покаже у Завршном Рачуну за 1910. годину“.

Овај закон ступа на снагу кад га Краљ Господар потпише.

Препоручујемо свима Нашим Министрима, да овај закон обнародују и о извршењу се његовом старају, властима заповиједамо, да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се поковавају.

Цетиње, 29. јануара 1911. године.

НИКОЛА с. р.

Видио и ставио државни печат:
Чувар државног печата,
Заступник Министра Правде,
Предсједник Министарског Савјета,
Министар Иностранних Дјела,
Д-р Л. Томановић с. р.

Предсједник Министарског Савјета,
Министар Иностранних Дјела,
Заступник Министра Правде,
Д-р Л. Томановић с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
М. Ђукановић с. р.

Министар Војни,
Бригадир И. Ђуковић с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Ф. Јерговић с. р.

Министар
Просвјете и Црквенијех Послова,
П. Вучковић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

Одобрили смо и одобравамо ријешење Народне Скупштине сазване у редован сазив за 1910. годину, који гласи:

„Да се Симу Шилку, у године службе урачуна вријеме проведено у свештеничкој и наставничкој служби у Пљевљима, т. ј. од 1. априла 1903. год. до 1. јануара 1910. год. као вријеме од 1. јануара до 1. октобра 1910. год., које је провео у Црној Гори као контрактурални чиновник, с тим да за све то вријеме накнадно уложи у пензион фонд одређену суму новаца, која му припада према његовој систематској плати“.

Наш Министар Просвјете и Црквенијех Послова и Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврше овај указ.

Цетиње, 24. јануара 1911. год.

НИКОЛА с. р.

Видио и ставио државни печат:
Чувар државног печата,
Предсједник Министарског Савјета,
Министар Иностранних Дјела,
Заступник Министра Правде,
Д-р Л. Томановић с. р.

Министар
Просвјете и Црквенијех Послова,
П. Вучковић с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Ф. Јерговић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Просвјете и Црквенијех Послова, постављамо: за редовног члана Никшићске Консistorије, са годишњом платом од 2400 перпера, Сима Шилка, досадашњег секретара исте Консistorије.

Наш Министар Просвјете и Црквенијех Послова нека изврши овај указ.

Цетиње, 24. јануара 1911. год.

НИКОЛА с. р.

Министар
Просвјете и Црквенијех Послова,
П. Вучковић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

Одобрили смо и одобравамо ријешење Народне Скупштине, сазване у редован сазив за 1910. годину, који гласи:

„Да се Ђоку Ђурановићу, учитељу уважи у године службе за пензију вријеме од 20. јануара до 1. септембра 1903. године, с тим да уложи 5% у пензион фонд“.

Наш Министар Просвјете и Црквенијех Послова и Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврше овај указ.

Цетиње, 24. јануара 1911. год.

НИКОЛА с. р.

Видио и ставио државни печат,
Чувар државног печата,
Предсједник Министарског Савјета,
Министар Иностранних Дјела,
Заступник Министра Правде,
Д-р Л. Томановић с. р.

Министар
Просвјете и Црквенијех Послова,
П. Вучковић с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Ф. Јерговић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

Одобрили смо и одобравамо ријешење Народне Скупштине, сазване у редован сазив за 1910. годину, који гласи:

„Овлашћује се Министар Финансија и Грађевина, да може издати суму од перпера 3.538-53 (три хиљаде пет стотина тридесет осам перпера и педесет три пера) из 192. партије буџета за 1910. годину, а на име трошкова око сахране пок. Вој. Михајла Вучинића“.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње, 28. јануара 1911. године.

НИКОЛА с. р.

Видио и ставио државни печат:
Чувар државног печата,
Заступник Министра Правде,
Предсједник Министарског Савјета,
Министар Иностранних Дјела,
Д-р Л. Томановић с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Ф. Јерговић с. р.

— Према ријешењу Господина Министра унутрашњих дјела, п. т. број 760. од 25. ој. мј., за поштанско-телеграфске и телефонске приправнике, у колико буду потребни, примаће се само они кандидати, који су свршили најмање четири разреда средње школе с врло добрим успјехом. Владања морају бити примјерног. П. т. број 760/99. Из поштанско-телеграфског одјељења Министарства унутрашњих дјела — 25 јануара 1911., на Цетињу.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— У прошли уторак, у 6½ сати на вече, Његово Величанство Краљ Господар изашао је као и обично по свршетку рада из Своје канцеларије и ушао на први спрат код Њеног Величанства Краљице. Тек је сиио на фотелу у Краљичином салону, почела Му је нагло крв тећи из носа и пошто се одмах није могла зауставити, позват је лични лекар Краљев г. д-р Б. Перезић, па за њим г. г. лекари д-ри М. Иликовић и Ђ. Мартиновић, да би указали лекарску помоћ. Но крволитење је продужило до близу девет сати, кад је лекарима успјело да крв зауставе, иза чега је Краљ Господар легао у кревет и у 11 сати заспао, проспававши мирно цијелу ноћ.

Поводом тога допутовали су исте вечери са Крушевца на Цетиње Ђихова Краљ. Височанства Књаз Мирко и Књагиња Наталија, а Ђихова Краљ. Височанства Нашљедник и Нашљедница, који су о случају били извијештени, непрестано се распитују о стању Господаревом, које хвала Богу не задаје никакве бриге, али по лекарском савјету још чува собу, јер су Му потребити одмор и мирноћа.

— Њ. Пр. барон Гизл од Гизлингена, аустро-угарски посланик, повратио се са осуства.

ЗАПИСНИК XXIX РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ
КРАЉ. ЦРНОГОРСKE НАР. СКУПШТИНЕ
држане 20. јануара 1911. г.

Председавао предсједник,

Мило Дожић

Секретар,

Сава Драговић

Присутни су били Министри: г. г. д-р Лазар Томановић, Марко Ђукановић, Иво Ђуковић и Филип Јерговић.

Сједницу је отворио предсједник Мило Дожић у 2 часа послје подне.

Прочитан је и примљен записник претходне сједнице.

Прочитане су у изводу молбе и жалбе: Радула Воиновића из Пиве, Сава Варајића из Озринића, Вучића Батаковића из Никшића, Николе М. Требежанина из Колашина и Мирана Селића из истог мјеста, — које су упућене одбору за молбе и жалбе на проучавање.

Пријешло се на 1. тачку дневног реда: претрес извјештаја одбора за приједлоге посланичке. — Извјестилац је Станко Булатовић.

Пошто су предлагачи узимали ријеч код својих приједлога и говорили у корист истих, Скупштина је усвојила одборске извјештаје донесене по приједлозима народних посланика: *Крста Томовића* о продаји соли у Лијевој Ријеци; *Саве Драговића* с друштвом — тридесет и девет народних посланика — по молби капетана Андрије Радовића с друштвом — као представника трију племена — о грађењу пута Биоче—Ровца—Морача; *Душана Петровића* по жалби Рашка Петровића с друштвом; *Рада Радовића* по жалби Јована Пешића; *Ђура Дрецуна* по жалби Сава Станковића; *Обрена Рњеца* по жалби Мила Мартиновића с другом; *Риста Јокановића* по жалби Луке Вранића; *Сава Бошковића* о отварању радничких школа по варошима и варошицама; *Крста Томовића* по жалби Зарије Зечевића; *Ђорђија Милановића* о подјели путева на општинске, племенске и државне; *Миша Ђуровића* и *Филија Вујовића* по молби командира Милоша Лекића с друштвом; *Илије Јовићевића* с друштвом о грађењу пута Бобија—Додоши—Жабљак; *Крста Шарановића* по жалби Рада Спаића; *Ђорђија Милановића* и *Обрена Рњеца* о грађењу пута Видрован—Јаворак; *Нова Грујића* по жалби Тома Перовића; *Крста Томовића* по жалби Радивоја Милошевића; *Крста Шарановића* о грађењу пута за племе петрушинско; и кадије *Карађузовића* с друштвом о дозволи куповања стоке у Турској.

За приједлог *Сава Кривокапића*, по жалби Благоја Кривокапића, усвојена је редакција Министра предсједника д-ра *Лазара Томановића*, да се пријеђе на дневни ред с тим, да се препоручи Министру просвјете, да ствар поново у поступак узме; а за приједлог, пак, *Јована Мемедовића* по жалби Раша Зајовића, примљена је редакција *Милосава Николића*, да се дотична жалба упути надлежном Министру на ријешење.

Пријешло се на 2 тачку дневног реда: извјештај финансијског одбора односно накнадних и ванредних кредита, — који је у свему без дебате примљен.

Сједница је закључена у 6½ часова у вече, а друга је заказана за сутрадан у 3 часа послје подне с дневним редом: претрес законског приједлога о измјенама и допунама у закону о правозаступницима.

Секретар,
Сава Драговић

Предсједник,
Мило Дожић

ЗАПИСНИК XXX РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ
КРАЉ. ЦРНОГОРСKE НАР. СКУПШТИНЕ
држане 21. јануара 1911. г.

Председавао предсједник,

Мило Дожић

Секретар,

Душан Петровић

Присутни су били господа Министри, д-р Лазар Томановић, Марко Ђукановић, Иво Ђуковић и Филип Јерговић.

Предсједник Мило Дожић отворио је сједницу у 3 часа послје подне и пошто записник од двадесет девете редовне сједнице није био готов прочитане су у изводу молбеи жалбе: Благоја Ј. Љубурића, из Канаде и Лазара Ђурашковића, с Андријевице, па се по томе прешло на дневни ред: претрес законског приједлога о измјенама и допунама у закону о јавним правозаступницима.

Извјестилац *Сава Кривокапић* прочитао је одборски извјештај, па је по томе Министар-предсједник и заступник Министра правде д-р *Лазо Томановић* изнио разлоге, који су руководили владу да те измјене поднесе. Посланик д-р *Секула Дрљевић* у подужем говору изнио је друге мотиве за подношење ових измјена, тражећи да Скупштина одбаци овај пројекат.

Послије објашњења Министра-предсједника и говора Министра унутрашњих дјела *Марка Ђукановића*, као и посланика *Живка Драговића* Народна Скупштина

примила је у начелу овај законски пројекат са 35 против 4 гласа.

Пријешло се на специјалну дебату истога законског пројекта.

Чланови 1. и 2. примљени су по пројекту. Члан 3. измјењен је по редакцији г. *Живка Драговића*, те по тој измјени тачка 2. чл. 3. гласи: „који је навршио најмање 25 година живота“, а осим тога по приједлогу заступника Министра правде тач. 3. и 5. овога члана спојене су везом „или“. Чланови 4. и 5. примљени су по пројекту. Прочитан је чл. 6. по извјештају одборском, који је усвојен тако да чланови 9. и 10. закона који већ постоје остану непромијењени, само да се рок предвиђен у оба члана 15 од дана повећа на 50 дана, а иначе да остане све као што је и у закону.

Примљени су чланови: 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13. и 14. по пројекту, а чл. 15. по извјештају одборском.

Пошто у скупштини није био довољан број посланика за пуноважно ријешавање, то је предсједник одложио данашњу сједницу за сјутра дан, т. ј. 22. ов. мјесеца у 3 часа послје подне.

Сједница је закључена у 6½ часова послје подне.

Секретар,
Д. Петровић

Предсједник,
Мило Дожић

ЗАПИСНИК XXXI РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ КРАЉ. ЦРНОГОРСКЕ НАР. СКУПШТИНЕ држане 22. јануара 1911. г.

Председавао: предсједник,
Мило Дожић

Секретар,
Сава Драговић

Присутни су били господа Министри: д-р Лазо Томановић, Марко Ђукановић, Филип Јерговић и Перо Вучковић.

Предсједник *Мило Дожић* отворио је сједницу у 3¼ часа послје подне, пошто је претходно утврђено прозивком да је на окупу 40 посланика; дакле довољан број за пуноважно рјешавање у смислу чл. 69. Устава и 106. скупштинског пословника. Прочитан је и примљен без измјене записник двадесет девете редовне сједнице, а записник тридесете редовне сједнице није читан, пошто није био готов.

Прочитане су у цјелини: молба Д-р Николе Шкерковића и Душана Ђукића, професора, коју је узео за свој приједлог посланик Раде Радовић; затим молба Крста Бајића с друштвом, из Горње Мораче, коју је узео за свој приједлог посланик Сава Драговић; затим жалба Нике Нововића, коју је узео за свој приједлог посланик Гавро Протић и телеграфска молба Милића Савића, учитеља.

Сви ови приједлози упућени су одсједима Скупштинским за надлежне одборе, а телеграфска молба учитеља Милића Савића одбору за молбе и жалбе.

Пријешло се на дневни ред: коначно гласање о приједлогу закона о измјенама и допунама у закону о јавним правозаступницима од 14. децембра 1909. године, те је примљен са 38 против 3 гласа.

Предсједник је закључио сједницу у 4 часа послје подне, а идућу казао за 23. овог мјесеца у 3 часа послје подне са овим дневним редом:

1.), претрес законског приједлога о измјенама и допунама у закону о измјенама и допунама у закону о устројству Министарства унутрашњих дјела и административној подјели државе од 15. јула 1910. године и

2.), претрес законског приједлога о границама територија слободног барског пристаништа у начелу и појединостама.

Секретар,
Сава Драговић.

Предсједник,
Мило Дожић.

ЗАПИСНИК XXXII РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ КРАЉ. ЦРНОГОРСКЕ НАР. СКУПШТИНЕ држане 23. јануара 1911. г.

Председавао: предсједник,
Мило Дожић

Секретар,
Душан Петровић

Присутни су били министри: г. г. д-р Лазар Томановић, Марко Ђукановић, Иво Ђуровић, Филип Јерговић и Перо Вучковић.

Сједницу је отворио предсједник *Мило Дожић* у 3. часа послје подне.

Прочитане су и без примједбе примљени записници XXX. и XXXI. редовне сједнице.

Прочитан је акт Министра унутрашњих дјела о одговору на интерпелацију посланика Јанка Спасојевића, о некој мисији предсједника општине подгоричке.

Прочитана су питања народног посланика Саве Вулетућа упућена на Министра финансија и грађевина: једно о регулисању ријеке Мораче у Зети, а друго о накнади за земљишта одузета грађевном колског пута Плавница-Подгорица, као и питање упућено на Министра војног о грађењу карауле на Станковића Бријегу у Зети, — која су упућена дотичним Министрима на одговор.

Прочитана је интерпелација посланика Милисаве Николића на Министра војног о мијешању неких официра у политику,

— која је упућена истом Министру ради одговора.

Прије прелаза на дневни ред, *Сава Вулетућ* питао је предсједника Скупштине, да ли ће извјештај комисије за регулисање пензија, помоћи и издржавања доћи пред Скупштину у овом засједању њеном, — на што му је предсједник *Мило Дожић* одговорио, да му у томе није познато ништа више, него оно, што је Министар финансија о томе по прије у Скупштини изјавио.

Пријешло се на 1. тачку дневног реда: претрес приједлога закона о измјенама и допунама у закону о измјенама и допунама у закону о устројству Министарства унутрашњих дјела и административној подјели државе.

Пошто је извјестилац *Ново Грујић* прочитао одборски извјештај, а Министар унутрашњих дјела *Марко Ђукановић* објаснио потребу предложених измјена и допуна, приступило се начелном гласању и приједлог је примљен једногласно.

Код посебног претреса, Министар унутрашњих дјела *Марко Ђукановић* сложио се с одборским мишљењем донесеним по чл. 1., али не и са оним по чл. 2., те је чл. 1. примљен по извјештају, а чл. 2. по пројекту.

И на коначном гласању приједлог је једногласно примљен.

Пријешло се на 2. тачку дневног реда: претрес законског приједлога о границама територија барског слободног пристаништа.

Пошто је извјестилац *Сава Кривокайић* прочитао одборски извјештај, приједлог је у начелу једногласно примљен.

Посебним претресом, чл. 1. примљен је с редакцијом Министра војног *Ива Ђуровића*, а чл. 2. по пројекту. И на коначном гласању он је примљен једногласно.

Сједница је закључена у 4 часа послје подне, а друга је заказана за сјутрадан у 2 часа послје подне с дневним редом:

- 1.) претрес приједлога закона о властима и потпомагању домаће радиности,
- 2.) претрес приједлога закона рударског,
- 3.) претрес приједлога о трговинском и пловидбеном уговору с Румунијом,
- 4.) одговор Министра финансија и грађевина на питање посланика Нова Грујића о грађењу ублова у Вјетрнику,
- 5.) одговор истог Министра на интерпелацију посланика Милисаве Николића и Сава Вулетућа о путу Подгорица-Колашин-Андрејевица.

Секретар,
Д. Петровић.

Предсједник,
Мило Дожић.

ЗАПИСНИК XXXIII РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ КРАЉ. ЦРНОГОРСКЕ НАР. СКУПШТИНЕ држане 24. јануара 1911. г.

Председавао: предсједник,
Мило Дожић.

Секретар,
Сава Драговић.

Присутни су били Министри: г. г. д-р Лазо Томановић, Марко Ђукановић, Филип Јерговић и Перо Вучковић.

Сједницу је отворио предсједник *Мило Дожић* у 2 часа послје подне.

Прочитан је и без примједбе примљен записник предходне сједнице.

Прочитане су у изводу молбе и жалбе: Спасоја Драговића с Цетиња и Стане Кр. Томановића с дјецом са Кошела, — које су упућене одбору за молбе и жалбе на проучавање.

Прочитан је допис заступника Министра правде д-ра Лазара Томановића о одговору на питање посланика Ђорђија Милановића, односно закона о наследству, као и допис истога о одговору на интерпелацију посланика Ђура Дрецуна, односно отправника послова у Цариграду и консула у Скадру.

Прочитано је питање посланика Сава Вулетућа упућено на Министра иностраних дјела о старјешини пограничних стража у Зети, као и интерпелација Милисаве Николића упућена на Министра унутрашњих дјела о Јову Бајовића, кмегу жупском, — које је упућено дотичним Министрима ради одговора.

Пријешло се на 2. тачку дневног реда: претрес пројекта закона о повластицама и потпомагању домаће радиности.

Пошто је извјестилац *Радоје Ракочевић* прочитао одборски извјештај, а Министар унутрашњих дјела *Марко Ђукановић* препоручио пројекат, приступило се начелном гласању и он је примљен једногласно.

Пријешло се на посебан претрес.

Чл. 1., 2., 3. и 4. примљени су по пројекту, како их је и одбор оставио. Исто тако примљени су посље дуже дебате и чланови 6. и 7. по пројекту, пошто Министар унутрашњих дјела није пристао на одборске измјене.

Чланови 8., 9. и 10. примљени су по пројекту, а чл. 11. по извјештају одборском.

Члан 12. примљен је по редакцији *Мирка Мијушковића*, са којом су се сложили и извјестилац и Министар унутрашњих дјела, а по којој чл. 12. гласи:

„Привремене повластице даје надлежни Министар, а по саслушању Министарског и Државног Савјета“.

Члан 13. примљен је по пројекту.

Чл. 14. примљен је са измјеном г. *Министра унутрашњих дјела* тако, да се између бројева 10. и 11. избрише запета, а број 12. да се избрише, а у тачки првој да се запета између ријечи „типова“ и „машина“ избрише.

Чланови 15. и 16. примљени су по пројекту.

Члан 17. примљен је по редакцији г. *Мирка Мијушковића* и гласи:

„Коначну повластицу даје Народна Скупштина путем нарочитога закона (чл. 5. овога закона)“.

Члан 18. примљен је по пројекту, а чл. 19. примљен је такође по пројекту, али са измјеном *Министра унутрашњих дјела* да послје ријечи „детални записник“ дође у загради израз „Cahier de charges“.

Члан 20. примљен је са измјеном г. *Сава Вулетућа*, по чијој редакцији почетак овога члана гласи: „По публикованом закону, којим се даје повластица . . .“

Чланови 21. и 22. примљени су по пројекту.

Члан 23. примљен је по пројекту пошто Министар унутрашњих дјела није пристао на одборску измјену, јер је подузетнику и Устав загарантовао право жалбе на Државни Савјет противу сваког министарског рјешења.

Око чл. 24. водила се велика дебата, те је послје одмора примљена редакција г. *Мирка Мијушковића*, по којој члан 24. гласи овако:

„Повластица ових подузећа може пријети само на законите наследице, ако су ови способни да по прописима овога закона изводе ова подузећа, а на трећа лица може се пренијети само онда, кад је подузеће прорадило. Овај пренос може бити само по одобрењу надлежног министра и по ријешењу Министарског и Државног Савјета.“

Прочитан је указ, којим се овлашћује Министар војни да Нар. Скупштини поднесе приједлог да се официру Пају Карачићу изда на име помоћи једном за свгда сума од 400 перпера; за тим указ којим се овлашћује Министар предсједник да Нар. Скупштини, поднесе на ријешење трговински и пловидбени уговор између Краљевине Црне Горе и Аустро-Угарске монархије, и указ којим се овлашћује Министар финансија и грађевина да може поднијети Нар. Скупштини приједлог о ванредном кредиту од перп. 3.538.53 на име трошкова око сахране пок. војводе Михаила Вучинића.

Пријешло се на даљи претрес закона о повластицама.

Чланови 25. и 26. примљени су по извјештају одборском, а тако исто примљена је и измјена наслова код чланова 25. и 26. и то тако да наслов код чл. 25. гласи: „О давању олакшица“.

Чл. 26. примљен је по пројекту, пошто Министар унутрашњих дјела није пристао на одборску измјену.

Члан 28. примљен је по пројекту, а чл. 29. по извјештају одборском.

Чланови 30., 31. и 32. примљени су по пројекту, а тако исто и члан 33. пошто Министар унутрашњих дјела није пристао на одборску измјену.

За овим је овај законски приједлог о повластицама и потпомагању домаће радиности примљен и коначно са 46 гласова. Пријешло се на другу тачку дневног реда: претрес законског приједлога о рудима.

Извјестилац одборски *Мило Татар* прочитао је одборски извјештај, па је послје говора Министра унутрашњих дјела *Мирка Ђукановића* и посланика *Сава Вулетућа* примљен у начелу овај законски пројекат са 46 гласова.

Предсједник *Мило Дожић* закључио је сједницу у 6 часова по подне, а идућу казао за 25. овог мјесеца у 9 часова прије подне са продужењем данашњега дневног реда и са податком:

1., извјештај финансијског одбора о давању помоћи породици покојног Риста Чупковића, наставника подгоричке гимназије;

2., одговор г. Министра иностраних дјела д-ра Л. Томановића на питање посланика г. Ђорђија Милановића, односно закона о наследству;

3., одговор г. Министра-предсједника, Министра иностраних дјела д-ра Л. Томановића на интерпелацију посланика г. Ђура Дрецуна, односно нашега отправника послова у Цариграду и нашега консула у Скадру.

За овим је по захтјеву владе предсједник претворио сједницу у тајну.

Секретар,
С. Драговић.

Предсједник,
Мило Дожић.

ЗАПИСНИК XXXIV. РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ КРАЉ. ЦРНОГОРСКЕ НАР. СКУПШТИНЕ држане 25. јануара 1911. г.

Председавао: предсједник,
Мило Дожић

Секретар,
Душан Петровић

Присутни су били Министри г. г. Марко Ђукановић, Иво Ђуровић, Филип Јерговић и Перо Вучковић.

Сједницу је отворио предсједник *Мило Дожић* у 2 часа послје подне.

Прочитан је и усвојен записник предходне сједнице.

Прочитана је телеграфска молба Стева Добриловића с друштвом са Горанског, која је упућена одбору за молбе и жалбе.

Пријешло се на 1. тачку дневног реда: посебан претрес пројекта рударског закона.

Наслов закона примљен је по извјештају, као и чл. 3., 5., 7., 8. и 9., а чл. 1., 2., 4., 6., 10., 11., 12. и 13. усвојени су по пројекту, како их је и одбор оставио.

Код чл. 14. *Сава Вулетућ* додаје: „по саслушању Министарског Савјета“, чему се противи извјестилац *Милутин Татар*, послје чега је овај члан примљен по извјештају, као и чл. 20. и 22., а чл. 15., 16., 17., 18., 19. и 21. усвојени по пројекту, како их је и одбор оставио.

Код чл. 23. Министар унутрашњих дјела *Марко Ђукановић*, примјетио је одбору на продужење рока са 8 на 30 дана, а *Мирко Мијушковић* примјетио је на стилизацију у опште у пројекту, дотим *Живко Драговић* држи, да је немогуће ограничење онога простора у року предвиђеном у пројекту, а што се тиче саме стилизације закона, одбор је то оставио коректору истога, — послје чега је чл. 23. примљен по извјештају, као и чл. 24., 26., 27. и 28., а чл. 25. остао је по пројекту.

Министар унутрашњих дјела *Марко Ђукановић* налази излишним одборски додатак учинен код чл. 29., чему се извјестилац *Милутин Татар* није противио, те је овај члан примљен по извјештају, изузев примједбу Министрову.

Чл. 30., 31., 32. и 34. усвојени су по пројекту, а чл. 33. по извјештају.

Код чл. 35. узели су ријеч: *Живко Драговић*, *Мирко Мијушковић*, и *Сава Вулетућ*, чију је редакцију примио извјестилац *Милутин Татар*, као и Министар *Ђукановић*, па је и Скупштина усвојила.

Чл. 36., 38. и 39. остали су по пројекту, а чл. 37., 40. и 41. по извјештају.

Код чл. 42. говорили су: *Сава Вулетућ*, Министар *Ђукановић*, *Живко Драговић* и *Мирко Мијушковић*, у чијој је редакцији и усвојен овај члан.

Сава Вулетућ предлаже другчију редакцију чл. 43., а с њом се сложио Министар *Ђукановић*, док је извјестилац био за извјештај, послје чега је овај члан усвојен по редакцији *Вулетућа*, као и чл. 45., а чл. 44., 46. и 47. по извјештају.

Чл. 48. примљен је по пројекту послје ријечи: Министра *Ђукановића*, *Сава Вулетућа* и извјестиоца *Татара*.

Члан 49.—56., 58.—63., 65., 67.—73., 75.—85., 87.—90., 93. и 95. примљени су по пројекту, а чл. 57., 64., 66., 74., 86., 91., 92., 94., 96. и 97. по извјештају.

На коначном гласању закон је примљен једногласно са 49 гласова.

Послје одмора, пријешло се на 2. тачку дневног реда: претрес трговинског и пловидбеног уговора с Румунијом.

Извјестилац *Божо Вујошевић* прочитао је акт Министра иностраних дјела и одборски извјештај, који је акламацијом примљен.

Пријешло се на 3. тачку дневног реда: одговор Министра финансија и грађевина на питање посланика Нова Грујића о грађењу ублова у Вјетрнику.

Министар финансија и грађевина *Филип Јерговић* одговорио је, да је с прољећа 1908. г. поправљена стара бистерија у Вјетрнику, као и предузето грађење друге бистерије, али због других радова и буџетске оскудице, као и оскудице у техничком особљу рад је заостао. Међутим Министарство увиђа потребу још једне бистерије и чим буде у могућности, приступиће њеној изради на мјесту најгоднијем за народ.

Питао *Ново Грујић* задовољио се Министровим одговором.

Пријешло се на 4. тачку дневног реда: одговор Министра финансија и грађевина на интерпелацију посланика Милисаве Николића и Сава Вулетућа о путу Подгорица—Колашин—Андрејевица.

Министар финансија и грађевина *Филип Јерговић* у одговору навео је, да су се прошле јесени догодили ужасне елементарне непогоде у Морачко-Васојевићској области и том приликом учињене су велике штете на путевима и мостовима, али по реферату инжењерском све те штете могу се поправити са 7—8000 перпера. Што се тиче мостова, они још нијесу примљени од предузимача, те се и не могу сматрати на државну штету све дотле, док се не констатује узрок штете; и ако се путем стручне комисије утврди да је штета потекла од неодољиве силе, она ће насти на терет државни, у противном пак на штету предузимача. Да би се штете избјегле у будуће, Министарство ће се побринути, да се путеви изнова поправе, а гдје буде потребно и трасу ће измијенити сталним земљиштем.

Интерпелант *Милисав Николић* није се задовољио одговором Министровим, због тога, што је пут коштао два пута више но је предвиђено, па ипак није још довршен, а међутим и оно што је

свршено, већим је дијелом пропало. Тражи анкету Скупштинску, која ће извидјети ко је крив за рђаву изразу пута, у којем смислу и мотивише прелаз на дневни ред.

Интерпелант *Сава Вулетих* такође није задовољан Министровим одговором. Износи историју овога пута, мијењање његова права и наводи примјере како је већи дио пута покварен и пропао, чему је све био узрок неспрема и оскудица у стручним људима. Налази да би најбоља солуција за ријешње тог питања била та, да се образује једна комисија састављена од стручних људи, која ће обићи цијелу линију, видјети гдје треба што поправити и како је треба боље урадити и учинити тај пут употребљивим једном за свагда, а све ово што је до сада на том путу рађено, и што је оволики новац потрошен, то да плати они који су томе криви, а та кривица да се утврди опет једном комисијом састављеном од стручних људи.

Послије говора *Крста Томовића* и *Душана Вукотића*, као и поновног *Сава Вулетиха* и објашњења Министра *Јерговића*. Скупштина је усвојила мотивацију *Радоја Ракочевића*, која гласи: „да г. Министар грађевина изашље комисију од два стручна лица и једног вјештака, који нијесу заинтересовани у тој ствари, да утврде све штете на путу Подгорица—Колашин—Андријевица, као и на мостовима, а тако и ко је узрок тим штетама, на ко буде крив Министар ће с њим поступити по закону. Комисија има поћи ради горњег утврђења чим допусти зимско вријеме“.

Пријешло се на 5. тачку дневног реда: претрес приједлога о помоћи фамилији пок. Риста Чупковића.

Извјестилац *Божо Вујосевић* прочитао је одборски извјештај, који је Скупштина без дебате примила.

Сједница је закључена у 6½ часова у вече, а идућа је заказана за сјутрадан у три часа послје подне с продужењем невршеног дневног реда — тачка 6. и 7., као и са новим дневним редом:

1.) претрес приједлога о ванредном кредити односно сахране војводе Михаила Вучинића.

2.) претрес приједлога о помоћи официру Пају М. Караџићу.

3.) одговор Министра унутрашњих дјела на интерпелацију посланика Сава Вулетиха о незаконитој преметачини куће Дракићеве; и

4.) претрес извјештаја одбора за молбе и жалбе.

Секретар, Председник,
Д. Петровић Мило Дожић

**ЗАПИСНИК XXXV. РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ
КРАЉ. ЦРНОГОРСКЕ НАР. СКУПШТИНЕ
држане 26. јануара 1911. год.**

Председавао: председник,
Мило Дожић
Секретар,
Сава Драговић

Присутствовали су Министри: г.г. Марко Ђукановић и Филип Јерговић.

Сједницу је отворио председник *Мило Дожић* у 3 часа послје подне.

Прочитан је и примљен записник претходне сједнице.

Прочитан је акт Министра унутрашњих дјела о одговору на питање посланика Сава Бошковића о телефонској станици на Данилову Граду.

Председник *Мило Дожић*: пошто Министар-председник не може данашњој сједници присуствовати, то се 1. и 2. тачка одлаже и прелази се на 3. тачку дневног реда: претрес приједлога о ванредном кредити за сахрану војводе Михаила Вучинића.

Извјестилац *Божо Вујосевић* прочитао је одборски извјештај који је без дебате примљен.

Пријешло се на 4. тачку дневног реда: претрес приједлога о помоћи официру Пају М. Караџићу.

Извјестилац *Божо Вујосевић* прочитао је одборски извјештај, који је такође без дебате усвојен.

Пријешло се на 5. тачку дневног реда: одговор Министра унутрашњих дјела на интерпелацију посланика Сава Вулетиха о незаконитој преметачини куће Дракићеве.

Министар унутрашњих дјела *Марко Ђукановић*, у одговору на ову интерпелацију прочитао је прибављено извјешће Областне Управе у Подгорици, која је још у мјесецу септембру 1909. год. извршила ту преметачину због неког сумњивог писма, због чега се Дракић није жалио. Чуди се, што је руководило посланика Вулетиха, да сада изађе с овом интерпелацијом послје толиког времена. Учитељ Дракић је један човјек, који зна процијенити што је законито а што не, али он се због те преметачине није жалио, што свакако значи, да ту није било никакве незаконитости. Тражи прост прелаз преко ове интерпелације.

Интерпелант *Сава Вулетих* указао је уопште на сличне случајеве код нас за ово неколико година, гдје поједини спекуланти могу комотно компромитовати, денунцирати поједине људе, своје личне непријатеље, и своју мржњу према њима проводити, дајући јој некакав општи родољубиви значај, а за тим се осврнуо специјално на случај с учитељем Дракићем и изнио незаконитости учињене му том преметачином и премјештајем са службом, наводећи, да је све то чињено интригама неких његових такмаца. Прелаз на дневни ред мотивисао је тиме: „да Министар унутрашњих дјела испита ствар и учини кривцима што треба по закону“, — што Скупштина није примила, већ је просто пријешла на дневни ред.

Пријешло се на 6. тачку дневног реда: претрес извјештаја одбора за молбе и жалбе. Извјестилац је *Михаило Буквић* и чита.

Одбор је предложио а Скупштина примила, да се у смислу чл. 100. т. 3. пословника, у вези с чл. 78. Устава одбаце као ненадлежно упућене молбе и жалбе: Јевта Ј. Ивановића, Блажа Вучковића, Миливоја Ј. Радовића, Вукосава П. Влаховића, Митра М. Бошковића, Милосава М. Шћепановића, Ђока М. Ракочевића, Милинка М. Вуисића, Спасе М. Ђукића, Велике Ј. Милића, Сава Павловића, Милосава Р. Батурана, Радомира Ђ. Маријановића, Мира Томовића с друштвом, Гаја Драганића, Ненада Н. Рачића и Радована Б. Станишића с братом.

висе лаке гомиле обљака, које су тим мидије што не пријете кином а свакако ослабљавају жегу најопштијих сунчаних зракова.

У которском пристану је шумно и живо. Међу осталим сложили су ту с лађе, а сад товаре на кола, декорације загребачког позоришта, које је на цијелу недељу цетињских свечаности заузело цетињску позорницу. Неки од гостију одмах сједају у кола и аутомобиле и за неколико часака губе се у зеленилу садова, да се тек после дужег времена, прамовима бијеле прашине распознају на серпентинама, у својим модерним возовима. Кроз кратко вријеме сви аутомобили пролазе кола и кроз 2½ сата стижу у пријестоницу Црне Горе. Међу првима, ако није први, који је тог дана стигао на Цетиње, бјеше руски државни савјетник Фишер са сином и кћеркама, сикхистички Чех, који је још на лађи својом достојном поштовањем појавом, привукао пажњу путника.

Ми смо имали већ осигурања, преко црногорског консулата у Котору, мјеста у поштанском аутомобилу, али их уступамо другима путницима, који су остали без мјеста, док смо ми заузели мјеста у једној кочији. Лађа »Принц Хохенлое« примала је међу тим бугарског краља Фердинанда с престононаследником и осталом свитом краљевом, који су похитали честитати црногорском Господару и сада се на почетку официјалних свечаности, враћали са Цетиња.

Ми смо остали готово међу посљедњима, који су тога дана хитали на Цетиње, када су напала кола, у којој је осим многих завожљаја сјеђело пет одраслих лица, напус-

Одбор је предложио, а Скупштина такође усвојила, да се у смислу чл. 103. т. 1. пословника пријеђе на дневни ред преко молба и жалба: Сава Вујовића с друштвом, Новака Ј. Арића с друштвом, Милана Ш. Ивановића, Станице М. Дабановића, Машана М. Вујовића, Арсенија Р. Милошевића с друштвом, Обрена Никовића, Николе П. Калезића с друштвом, Стева П. Ђурановића, сердара попа Јока Војводића с друштвом, Пётра М. Вешиовића, Новице И. Чизмовића, Андрије Дедаића с друштвом, Милована М. Лекића с друштвом и Луке И. Ђурашковића.

Сава Вулетих је издвојио жалбу Марице В. Поповића за посебно рјешавање и говорио у корист исте, предлажући, да се упути влади на признање, што је примио и Министар *Јерговић*, па и Скупштина. Такође он је издвојио и жалбу Јована М. Вучковића, налазећи да му је криво учињено и да му то треба исправити, али с том је жалбом поступљено у смислу чл. 103. т. 1. пословника, као што је и одбор предложио.

Даље, на приједлог одборски Скупштина је у смислу чл. 103. т. 3. и 4. донијела одлуке по молбама и жалбама: Новице М. Поповића, Филипа Ст. Врчевића, Рамазана Европе, Милована Бошковића, Савете А. Дабановића, Ђура П. Мандића, Велике П. Вукановића и Сава Ј. Барјамовића.

Сава Вулетих тражи, да одбори похитају са извјештајима по свима молбама и жалбама, пошто је Скупштина при крају засједана.

Крсто Томовић изјављује, да свега неколико има несвршених предмета у одбору за приједлоге посланичке, а *Михаило Буквић* вели, да је и одбор за молбе и жалбе посрпљавао све осим неких 5—6 ситнијих ствари.

Председник *Мило Дожић* моли одборе, да по могућности сврше све упућене им послове, а исто тако моли и г.г. Министре, да би похитали са одговорима по појединим питањима одборским.

Прочитан је указ Његовог Величанства Краља Господара о подношењу на ријешње законскога приједлога односно допуне чл. т. 6. закона о накнадним и ванредним кредитима у 1910. г., који је упућен Финансијском Одбору на проучавање.

Сједница је закључена у 6 сати послје подне, а идућа је заказана за сјутрадан у 3 часа послје подне са продужењем одложене 1. и 2. тачке данашњег дневног реда, као и додатком:

3.) претрес трговинског и пловидбеног уговора са Аустро-Угарском;

4.) одговор Министра унутрашњих дјела на питање посланика Сава Бошковића о установи телефонске станице на Данилову Граду; и

5.) одговор истог Министра на интерпелацију посланика Јанка Спасојевића, односно неке мисије председника општине подгоричке.

Секретар, Председник,
Сава Драговић Мило Дожић

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

† ДОН ЈАКОВ ГРУПКОВИЋ Прошлијех дана преминуо је у Сплету старина Дон Јаков Групковић, умировљени професор, у осамдесетој години живота. Покојник је био скроман, поштен и честит; љубитељ правде и истине, за коју је свакојак острадао, Србин осјећајем и колијевком, како то његови пријатељи у посмртној објави износе. Сплетско „Наше Јединство“ донијело је у свом 16 броју о покојнику слиједећи некролог:

јавили смо смрт свима драгога дон Јакова.

Рођен у Плини Неретве био је фрањевцац (крсно му име Ангун), иступио је у с Милиновићем, с Матасом и др. из реда и постао свећеник, да остане и професор, најприје у гимназији у Задру, па и Дубровнику, гдје је и пензионисан што је године 1882. учествовао у скупштини „српске омладине“, те је у оној прилици изрекао говор на Трстеноме. Тада је покојникотворено ступио у српску странку, а дотле је војевао у редовима старе народне, из које је иступио кад је у њој почео превлађивати правац Павлиновића по његовим „Разговорима“. Покојни Групковић је тада написао више чланака и једну расправу проти горњему правцу.

Пензионисан у Дубровнику, гдје је као професор оставио лијепу успомену, отишао је у Врлику, послје сашао у Сплет и овдје се настанио, преко 25 година. Дошао је у доба најжешћега раздора између Хрвата и Срба, кад су Срби и Талијански „Gabinetto“ у који је залазио до своје смрти. Као вас град, тако су га и господа у „Gabinettu“ поштовала, да нам се је сам пречесто хвалио како он у „Gabinettu“ говори нашки, а сви с њиме, и да му је увијек свак поштовао славенске осјећаје.

А био је славен срцем и душом. Увјерен, занесен, идеалан.

Некидан на погребу видјело се је колико је био љубљен у Сплету. Ми се не сјећамо онеке пратње. У неегредној поворци били суграђани, без разлике вјере и странке, на радништво, миштво тежака, омладина. Био је вас град, тако рећи, а погреб је пролазио кроз масе свијета из пука, из сјајних редова слушали су се, као најљепше молитве, благослови сиротиње, жена, стараца. Многи су и сузама у очима пратили лијес. Силно миштво свијета отпратило га је све до гробља, гдје је г. д-р. Л. Маци изрекао дирљив и језгровит говор. Говорио је из срца свима који су покојника толико љубили — јер су сви толико година на челу онога старца читали: Увјерење, карактер, племенитост.

Не може се рећи, да је дон Јаков био овако популаран ради политике. Ако је друговао с Талијанцима није био Талијан, Срба је овдје мало, а Хрватима у доба борбе и није могло бити драго, да је ишао у „Gabinetto“ са свим да су Хрвати цијенили у њему ону велику и дубоку вјеру у Славенство. Дон Јаков је овдје постао морална моћ као човјек, као свећеник. Свећеник је био који није давао потребним што би њему преостало, а и

чаности, одаде пам се са свом искреношћу врућег, још вазада младог срца, па нам поче приповиједати о себи.

Већ му је 72 године, и 28 год. није био у Цр. Гори. Пред толико година пошао је у Србију, и за све то вријеме није могао ни један пут доћи у своју отаџбину. Али сада га ништа није могло задржати, никакве препреге, интереси, никакви услови. Познао је да са старошћу, с годинама расте и љубав к отаџбини, коју је у овим славним данима хтио још једном видјети и поздравити њеног Господара.

Иде дакле и он на Цетиње.

Наћи ће се тамо с пријатељима, поговориће се с њима, нагледаће се славља и радосно из њих груди клицаће књазу Николи »живио!«. Остаће у Цр. Гори неколико недеља и скупив много успомена и успјеха на цео остатак живота, вратиће се опет у Србију.

И ако мјеста куда пролазимо није видио много година, свакако памти сваки кутић, сваку скалу и планински вијенац. Често је, рече путовао старим путем — пјешке — у Котор и друга јужно-дамматинска мјеста.

Седмдесето-двогодишњи живот није га научио да буде трпељив; тек смо у почетку пута а већ му је и сувише дуго. Та несрећна кола ће сигурно два пута ићи више до Цетиња, него он пјешке у својим младим годинама. Досадно му је, врти се, мрмља и љути се што се тако споро пут краги; жали што није могао украдити мјесто на који од оних вражјих, смрдљивих аутомобила, нема свакако повјерења у сигурност путовања аутомобилом, али данас кад путује на Цетиње

таквим свјетом образ, већ је он страдао, он се мучио, откидао је од својих уста, да помогне гдје може и што више може. Ишао је подеран, да помаже коме је помоћи требало. Примео би пензију, или од св. мисе, па би га испред ц. кр. порезнога уреда или цркве чекали којима би рекао да га чекају и дијелио би им....

Обилазио је адвокате и власти, да их моли сваки дан за кога, да посредује и слично. Походио је болеснике, тамничаре, тјешо, а милим ријечима и паметним савјетима себи је привлачио мали пук.

Није пораздјелио блага, да су га за то вољели. Што је могао да дијели од пензије? Али сваки је у нас знао његово велико срце, његову љубав, његове хумане осјећаје. Хришћански алтруизам био је саставни дио лијепе му душе. Када би преко св. мисе подигао св. Остију и вапио: Domine, non sum dignus, и нехоте си му у себи одговарао: Јеси дон Јакове, ти јеси!

Био је вас за оне који страдају; особито за раднике.

Колико пута је купио себи што за објед па би пугем чуо да је биједа у чијој колеби и одио би објед, да им га дарује! Он је живио за друге. Прави хришћанин. У наше доба појава узвишена.

За то му је Силет, на сам глас о смрти његовој, без приправа и позива приредио онакав погреб.

Приредио га је старцу од 80 година, који је давно био мртав за политику, а у друштву ничим се није истицао, већ крестима и врлинама. Није имао ништа свога, све је раздавао.

Дон Јаков је био идеал свећеника. За то је вас град похрлио до гробља, за то они благослови и вапаји силна свијета, да би му се душа раја науживала. За његова дјела, за његове крестости, за љубав ону неизмјерну према искрњему, за оне његове боли што их је дијелио гдје год је било боли и за његове муке што их је трпио, да их другима ублажава, за оно нешто... што је писано, а што у ова наша доба сваки од нас у срцу ћути: „такав нам подобрајте“, таквих нам треба! Дон Јаков Грубоковић био је миленик овога града, био је као свећеник који је схваћао кршћанске дужности, па их је и испуњавао на њиви Господњој.

Средио се с Богом и прије смрти, када је од г. жупника В. Вароша примио света Отајства, опростио се је с њиме ријечима: „А сада реците свима, да није више дон Јаков за овај свијет. За све сам умро, и нећ ми више нико не долази, а нека ми сви просте ако сам коме што скривио, а који ме жале нека ме забораве.“

Дон Јакове, што си ти коме згријешио, да ти ико ишта опрашта? Дон Јакове, а ко те не жали и ко ће те икада заборавити? Вјечнаја памјат!

Доносимо ове црте честитог дон Јакова, који је био професор у которској гимназији, те стекао познаника и у Црној Гори, и који ће с нама заједно из свега срца зажељети вјечни покој његовој племенитој српској души.

Т.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Народна Скупштина. Јучер је читањем посланице Његова Величанства Кра-

полетно би и аеропланом само да што прије тамо буде.

Пшјесмо далеко од серпентине одакле се одваја пут за Будву, а наш стари Јован слази с кола. Досадило му је то путовање, а мисли да пође пријеченим пјешке, па да нас причека. Не хље за наш смијех, и лаким кораком прекида уски простор између серпентина, иде мало погнут напријед право уза стрмени брдо. Ми смо учинили тек само једну окуку а он већ стоји над нама на четвртој серпентини. Ловћен је обавијен сивасто-бијелим облаком, који виси над нашим главама тако близу, да би смо га, чини се, руком дохватили. У њему се губе далеки завијуги, губи се коначно и наш петрљиви Јован. И нама се чини да ћемо се за часак изгубити у ту чудну хладну и мокру пару, али она узмиче пред нама педу по педу. Свакако већ осјећамо њену хладноћу и не прогледну таму, у којој се губи све што прегрли. К нама се обраћа кочијаш и приговориједа, да је на Ловћену кад је облачно, и у пола дана тамно као у по ноћи. Други путник — сусјед Јованов, потврђује то и приговориједа нам да чоњек у тој густој маглауштини може лако залутати.

Ми смо се већ бојази за нашег старог Јована, да нам се не изгуби. Устависмо кола, а наш путник Херцеговац, из Требиња, моћним, извјежбаним за дозивање на великом простору, гласом, зазва Јована. Придлушничали смо, али се нико не одазва. Доље под нама весело се смијаше, обасут сунчаним зрацима. Котор е модрим, у позадини, раскошним которским заливом и високим, сурим

ља Господара, од стране предсједника Министарског Савјета, г. д-ра Л. Томановића, коју доносимо на првој страни, завршена четворо-годишња периода Народне Скупштине, на свечаном састанку исте, који је држат у 10 сати прије полне. Посланица је прекидана и пропраћена на крају дуготрајним бурним клицањем народних посланика Његовом Величанству Краљу и Краљевском Дому.

У вече је био свечани банкет, у „Гранд Хотелу“, који је Краљ. Влада дала у част г.г. народних посланика, на коме је пало неколико лијепих здравица, те су се г.г. посланици разишли у најбољем расположењу. — Данас су већ неколико њих отпутовали својим кућама.

О трговинском и пловидбеном уговору између Црне Горе и Аустроугарске. У XXXVI редовној сједници Народне Скупштине, држаној 27. јануара о. г., претресан је трговински и пловидбени уговор са Аустро-Угарском, те је исти према извештају Финансијског Одбора примљен без дебате, под условом, да Краљ. Влада дотични уговор, не може никако подијети на санкцију све дотле, док не установи са Аустро-Угарском монархијом монетарну конвенцију, под условима повољним за Црну Гору, са чим се у име Краљ. Владе сложио и г. Министар финансија и грађевина.

Толико ради знања нашим трговцима.

Исказ прихода и прилога светосавске забаве, што је приредише наставници и ученици кр. Вел. Држ. Гимназије на дан Св. Саве 14. јануара о. г. у корист фонда сиромашних гимназијалаца цетињске гимназије, до 20. јануара.

1. Приход од проданих улазница перпера 304.

1. Добровољни прилози: Њ. Величанство Краљ и Господар 5 енгл. лира (перпера 120 30); Њ. Кр. Височанство Књаз Мирко перп. 100. — По 30 перп. г. Урош Марић, апотекар. По 22 перп. г. пукovníк Н. М. Потапов. — По 20 перп. Њ. Високопреосвештенство Митрополит Митрофан Бан; Ристо Поповић, вел.-судија у пензији; Филип Јерговић, мин. финансија; Иво Ђуровић, мин. војни; Митар Мартиновић, мин. на распол.; Тодор Петковић, мин. краљ. Србије; Д-р Лазо Томановић, предсј. мин. савјета; Вуко Вулегић, трг. — По 15 перп. госп. Јован Пламенац, начел. мин. просвјете; — По 13 перп. madame Арсенијевић; — По 12 перп. Јован Магуљани, чин. мин. финанс. и грађ. — По 10 перп. г. Марија Александровна, помоћница начелнице у цар. рус. инст.; Мирко Џедовић, чин. мин. фин. и грађ.; Благо Бошковић, бригадир; Вел. Лазовић, бригадир; Марко Гвозденовић, трговац; Љубо Бакић, великосудија; Мило Дожић, предсј. Нар. Скупшт.; Мирко Мијушковић, управ. гимн.; пукovníк Јегоров; Д-р Митар Радуловић, обл. љекар. — По 9 56 перп. (10 фран. у злату) г. г. Мргуд Јовићевић, командир; Милош Живковић, новинар. — По 8 перп. г. Софија Петровна, начел. института; Васо Радовановић, трг. — По 7-12 перп. г. Н. Колушев, мин. кр. Бугарске. — По 7 перп. г. војв. Илија Пламенац. — По 6 перп. г. Павле Вујисић, вел. судија. — По 5 перп. г. г. пор. Владо Зимоњић, ордон. официр; Милисав Џедовић, секр.

скалама кривошпијеким гора; а над нама тај тихи, као скамењени мрки облак, а испод мрких облачних гора показаше се над самим нашим главама неколико орлова, тих дивних моћних птица, које су се појавиле као предгласнице оних горских орлова црногорских, којима смо се приближавали...

«Тај се неће изгубити» рече флегматично кочијаш и потеже за упрез...

Крећемо се напријед. Котор на неколико минута изгубисмо из вида, пак се опет појави дубоко под нама, макар да нам се чинило да се не удаљујемо од њега... Ступамо полак опо красном бијелом путу горе, све ближе и ближе Црне Горе. Коњици који нас возе, напрежу сну силу под оптерећењем са пет особа козима. Коначно сами се заустављају код осамљеног хапа, који је прилијепљен при огромној скали. Наш стари Јован већ сједи ту и одпочива, смије се, пије вино и каже да нас чека већ цео сахат. Нуди нам чапу вина и моли да је испијемо. Освјежавамо себе и кочијаша и крећемо даље, сад опет с Јованом, који узима од крчмара празну боцу... Мало даље зауставља кола код извора који је текла из камене греде, и пуни боцу водом... Мислимо да ће да пије после винове влаге, али се преварисмо; Јован тајанствено ћути и осмјешкује се.

Мало напријед пред нама стоји ступ са невеликом даском на врху, која означаје границу међу Аустројом и Црном Гором.

«Заустави!» викну стари Црногорац пагло...

Кола се зауставише, а Јован лаким скоком силази с кола, држећи у једној руци сунцо-

гл. контр; поп Перо Јовановић, нар. посл.; Раде Радовић, нар. посл.; Филип Радичевић, протођакон; Бора Минић, новинар; Никола Кнежевић, тргов.; Јокан Ивановић, предсј. општ.; Саво Милуновић, чин. прн. банке; Д-р Ђуро Мартиновић, лијечник; Антоније Дробрац, апот.; Ристо Бошковић, нар. посл.; Ђуза Ђурашковић, командир. Љубиша Лукић, шеф стеногр.; Алекса Матановић, адвокат; Момчило Радовановић, адвокат; Петар Спасић, трговац; Марко Ненезић, пор.; Милован Саичић, чин. мин. војног; Милан Чолић, бербер; Никола Минић, секр. мин. просвј.; Милица, уд. Иванишевић; гимн. наставници: Д-р Ник. Шкерковић; Влад. Новосел; Мих. Рајнвајн; Кос. Костић; Душ. Вуксан; Н. Н. — По 4 перп. г. г. Ђоко Јовановић, фактор држ. штамп.; Мило Драгојевић, нар. посл.; Јован Хајдуковић, чин. гл. држ. контр.; Мило Калуђеровић. — По 3 перп. г. г. Влад. Миљковић, екон. боли; Дамјан Врбица, чин. Кр. Двора; Милан Контић, секр. вел. суда; Андро Андрић, држ. благај; Кијун Мијушковић, рачун. мин. фин. — По 2 перп. г. г. о. Мирон Меденица; Митар Јогановић, учитељ, Душан Пајевић, чиновник црногорске банке; Стеван Радовић, инжењер; Токо Ђуровић, капетан; Лазар Бркић, настав. подгоричке гимназије; Нико Новаковић, учитељ; Петар Лекић, капетан; Вуко Царичић, чиновник мин. просвјете; Божо Бацановић, писар вел. суда; Лајош Фејервари, чиновник министар. финансија и грађевина; Петар Пламенац, вел.-судија. — По 1 перп. Милан Џамазановић.

Свега прихода и прилога П. 1.147 54
Трошкови око приређења забаве

„ 110 64

Чист добитак „ 1.036 64

Управа краљевске Велике Гимназије најтоплије захваљује свим племенитим дародавцима, који тако обилном руком прискачу у помоћ својој узданици.

Исто тако гимн. управа овим јавно захваљује свима онима, који су ма чим допринијели, да је ова забава испала онако сјајно у моралном и материјалном погледу.

Цетиње 21. јануара 1911.

Управа кр. Вел. Држ. Гимназије.

Списак приложника за помоћ имигрантима из Ст. Србије и Скендерије. Главном Одбору на Цетињу стигли су од Барског Одбора ови прилози:

1. **Општина Барска:**

Источно Друштво „Оријент“ 200 перпера, Јоца Петровић 35 перп., Анто Шкутић, командир 20 перп., Мусто Лакомица, Осо Дивановић, Браво Бећов, Јошо Омербашкић, Косто Дабаковић, Душ. Петковић, учитељ, О. Метод Радич, Нико Дебеља и Тахо Лакоч по 10 перпера; Ристо пећар с друштвом 8 перп., Дојчин Мартиновић, пећар и Франо Ј. Петковић по 6 перп.; Браво Јусуфов Аловић, Симон Лека, Шан Милета, Ђирко Мијовић, Јагош Перишић, Косто Мартиновић, поп Саво Поповић, Мустафа Љуца, Марко П. Мартиновић и Шкопеља Лакоч по 5 перп.; Саво Ј. Радовић, Мехмед Зејбек, Хоца Шабић, Дуло Синанов и Палок Марку по 4 перп.; Кел Бег, Симон Кола, ламар, Мурат Каџић и Нико Филиповић по 3 перп.; Дуљо Амзић, Суљо Бећовић, Благо Радуловић, практ., Ђоко Радуловић, Кол Милета, Шабо Ђу-

бран а у другој боцу.. Сунцобраном превуче преко бијелог пута једну линију, право од пограничног стуба. Излива воду и умива руке и загорјело лице..

«Шта радни Јозане?» упитасмо.

— «С пирам путу прашину јер пећу да ступим не умивен у Црну Гору» — одговори он.

Посље умивања баца боцу на страну и неким младићским скоком прескаче превучену линију.. — «Већ сам опет дома!» усклику Јован и окреће к нама надахнуто лице и бисерном влагом оквашене очи. То су биле сузе радости и љубави.. Хвали своју отаџбину, црте старог лица постају меке, ријечи пуне љубави ређају се једна за другом.. Његов радосни поглед грли нас, те сузе, високе горе, те сиве облаке који се лако таласају над нашим главама. Лазурно небо, као огромне очи, гледа кроз провалије облака, па које топло сунце баца посљедне, вечерње зраке.

Крећемо се све више и више. Пшјесме: «Онам онам», «Хеј Словени», и чешка „kde dom ti“ ориле су се из наших кола, таласале се у ваздуху и домиле о ловћенске хриде.. Изгуби се за нама Котор са својим одаандрима, изгубише се завијугли пута са редовним доза, маслина, смокава и шипцима који су оптерећени тешким плодом.. Већ смо овдје, ондје, видимо дивљу смокву; све више се показују голи удови ловћенски, обрасли овдје, ондје, миршљавим пелином, а у крај пута, вири из камења купина са великим црвеним плодом..

(наставиће се)

ламеровић, Мурто Шаинов, Сало Врака, Мустафа Караџузовић, Цано Караџузовић и Михаил Бераговић по 2 перпера; Асан Шестан, Омер Крчик, Асан Беаровић, Омер Вракић, Радован Милиновић, Стево Дабаковић, Мула Селим, Вејсел Ибришмовић, Дионис Александер, Усејин Каласа и Бећир Омероџа по 1 перпер; Далит Бобоч 0 40 пара.

III **Капетанија Мркојевићска:**

Оца Шљаковић 10 перпера; командир Јусуф Барјактаровић 8 перпера; Алил Узезић, Суљо Бркановић, Бећир Бркановић и командир Мемет Пековић по 5 перп.; Кола С. Дабовић, Ђуро Вукчевић, барјактар Смаил Бошковић, Мео Ливор, Ејтем Абазовић, Адем Брајамовић, Асан Спахија и оца Мемет Амзић по 4 перп.; Перо Паловић, Асан Радовић, Осман Радовић, Алил Ђубић, барјактар Божо Андрић и Суљо Сулезић по 3 перп.; официр Усо Никчевић, Ђерђа М. Јанковић, Алил Вуковић, Божо Паловић, Ђуро Паловић, Омер Шабас, Брајим Каламперовић, Мемет Бошковић, Зеко Салаковић, Усо Каламперовић, Асан Каламперовић, Омер Каламперовић, Никола Никчевић, Раде Б. Мијовић, Брајим Дибра, Мумо Радовић, Суљо Абазовић, Осман З. Бајрамовић, Васиљ Андрић, Истреф С. Мујић, Нико Секулић, кап. Алил Каплановић, Смаил Бошковић, официр Усо Петрићевић, Јусуф А. Луња, Алил Оручевић, Осман Петрићевић, Асан А. Вулић, Рамо Дапчевић, Мемед Дапчевић, Смако Шобић и Браво Алилов по 2 перп.; Асан Ј. Дапчевић, Алил Вулић и Брајим М. Вулић по 1 60 перп.; Јусуф Ал. Алић, 1 50 перп., Брајим Кокошић, Брајим Рашкета и Усо Поповић по 1 40 перп.; Јусуф Ђуровић, Алил Радовић и Амет А. Петрићевић по 1 20 перп.; Алил Салаковић, Јусуф Аци Муја, Осман Аци Муја, Исусф Сефер, Цано Ђуровић, Бајо Калезић, Ација Сеферовић, Осман Каламперовић, Алил Рашкета, Суљо Рашкета, Мемет Салаковић, Амет Ивановић, Амет Салаковић, Суљо Алил, Осман Оручевић, Алил Сефер, Адем Ђуровић, Демо Никчевић, Осман Вукић, Смаил Дабеза, Мујо Јашаровић, Божо Никчевић, Стеван Круса, Брајим Кокошић, Осман Кокошић, Мемет Вуковић, Амет Ђуровић, Велиша Ивановић, Мемет Никчевић, Мусто Бећировић, Рамо Браимов, Осман Браимов, Брајим Бећировић, Брајим Браимовић, Осман Цурановић, Мемет Поповић, Осман М. Цурановић, Смаил А. Цурановић, Асан Бећировић, Осман Ђубић, Рамо Брајамовић, Мујо Абазовић, Брајим Узезић, Осман Рамов, Божо Маркичић, Рамо Мујић, Суљо Ковачевић, Асан Сулић, Асан Исаковић, Бећир Метан, Усо Никчевић, Суљо Кордић, Суљо А. Кордић, Рамо С. Никезић, Бећир Алић, Осман Алић, Суљо Рабеловић, Суљо Шабовић, Алија Сулејмановић, Ибраим Сулејмановић, Адем Аџић, Алија Шабовић, Брајам Рецовић, Алил А. Петрићевић, Бећир С. Спахија, Алил Баждар, Усо Муслић, Асан Усов Поповић, Суљо Усов Поповић, Асан С. Луња, Мемед Омераловић, Асан Дапчевић, Брајим О. Дапчевић, Смаил А. Дапчевић, Адем А. Дапчевић, Амет С. Вулић, Алил Ч. Вулић, Адем Ј. Вулић, Шабо Пековић, Алил Пековић, Брајим А. Пековић, Рамо А. Пековић, Адем Пековић, Мустафа Омераловић, Брајим Омераловић, Алил Омераловић, Амет С. Бојић, Брајим Сенаљовић, Брајим Калезић, Јусуф Дучић, Омер Маркезић, Јусуф Бојић, Мујо Вулић, Мемет Мушкет, Брајим Алилов, Алил Шобовић, Исо Шобовић, Рамо Нилић, Мемет Перазић и Пала Ђоџић по 1 перпер; Јусуф Алић и Бећир Фазлић по 0 80 пара; Бећир Бећировић, Рамо Меметов, Мујо Ђубић и Омер Алић по 0 60 пара; Осман Ковачевић, Асан Ковачевић, Меруш Ковачевић, Ислам Вучић, Рамо Вучић, Асан Дабеза, Осман Вучић, Алил Исаковић, Мехмет Метан, Омер Метан, Јусуф Метан, Смаил Метан, Адем Метан, Мујо Гргур, Сулејман Никезић, Асан Никезић, Рамо Никезић, Касум Сулић, Јусуф Никезић, Асан Кордић, Бећир Никезић, Мехмед Бајрамовић, Суљо Бајрамовић, Усо Алић, Омер Малок по 0 50 пара; Муфтар Вучић, Јакуп Метан, Осман Гргур, Осман Никезић, Зејнел Алић и Јакуп Алић по 0 40 пара; Асан Вучић и Амет Б. Никезић по 0 20 пара.

(Наставиће се)

Изашао је из Штамп

ДРЖАВНИ КАЛЕНДАР

Краљевине Црне Горе

за просту 1911. годину

Цијена му је 1 перпер

Може се добити на Цетињу у књижарама: Мартиновића и Иванишевића; у Подгорици у књижарама: Коста Станића и Рундо и Загора; у Никшићу у књижарама: Симата Гарчевића и Шпира Г. Лаковића у Колашићу у књижари Стева Чујовића.

Број 17.

Цетиње, 13. јануара 1911.

Управа Државне Штампарије.

ЗВАНИЧНИ ОГЛАСИ

ПОЗИВ

Којим се позива Гледа рођ. Рођен из Шарана, да у року од (2) два мјесеца, рачунајући од дана првог овог позива у „Гласу Црногорца“, лично престане овој Консисторији, ради коначног ријешења бракоразводног спора са њеним мужем Млађеном Цаковићем.

Не пријави ли се речена Гледа у одређено јој, овим позивом вријеме, ради реда поставиће јој се бранитељ, који ће је у овом спору заступати, на основу чега ће се и у њеном одсуству коначно ријешење донијети.

Број 81. А. 1907.—2. Из канцеларије Консисторије Никшићке, 20. јануара 1911. године Никшић. 1,3

ОБЈАВА

На основу ријешења господина Министра војног од данас број Р. 241. Е. 119. потписато одјељење чини на знање, да ће се у сриједу 2. фебруара продавати 5 или 6 коња из штале Управе Дворске страже на Цетињу, те ко би исте желио купити нека се реченога дана пријави на лицитацији.

Коњи ће се уступити понудиоцу највише цијене за готов новац или и на чекање за извјесно вријеме уз сигурне јемце или подлог — разумије се ако цијене буду дозвољене за Министарство војно.

К Броју Р. 241. Е. 119. Из Канцеларије Администр. Одјељења Министарства Војног. Цетиње, 22. јануара 1911. год. 2,2

ПОЗИВ

Пошто се, — сагласно распису Кр. Министарства Финансија и Грађевина од 4. ов. мј. тек. год. број 38, а с позивом на одредбе I-ог дијела закона о измјенама и допунама у закону о измјенама и допунама у закону о порезу, који је као саставни дијел 16-ог чл. истог закона; има, и на оне куће, које се не издају под кирију већ у истима сами сопственици живе, плаћати порез, — то се на основу тога позивају сви они, који посједавају своје куће у варош Цетиње и у дотична мјеста, која спадају у његов дијелокруг, да, како оне куће, које су већ издали под кирију, тако и оне, које им служе за личну своју употребу, најдаље до први фебруара ове године, пријаве подписаном Одбору, — уз тачан опис истих назначивши; под који се број и у којој улици или мјесту кућа налази, са колико и каквих одјељења и споредних грађевина, башта и т. д., ради одредбе овогодишњег пореза. За куће пак које су власници, као што горе рекох, већ издали под кирију, имају, као што је речено у другом одјељку овамошњег штампаоног позива од 3. ов. мј. тек. год. број 5. доставити још и то: ко им у кућама станује и са колико мјесечне или годишње кирије поднијевши једновременно и судом потврђени писмени уговор о најму куће.

Уједно ставља се до знања свима онима на које се горњи позив односи, да ће се према сваком оном, који се исто не буде до одређеног дана одазвао, примјенити одредбе 17-ог чл. закона о измјенама и допунама у закону о порезу а у вези са 27-им чл. истог закона.

Број 64.

Цетиње, 12. јануара 1911.

Порески Одбор за варош Цетиње
Предсједник Одбора
Управник Царинарнице
капетан П. ПОПОВИЋ

Службени огласи

ОГЛАС

На основу пресуде Краљевског Обласног Суда у Подгорици, од 5. октобра прошле године број 2788—IV—1910—661.

Износи се на јавну продају доље описана непокретност покојног Милете Ђиповића из Главнице, која је процијењена перпера двије хиљаде седам стотина педесет и четири и пара четири (2754 перпера 04 паре), за измир дуга општине Данилов-градске.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог Суда.

За продају одређује се три рока и то: 12. фебруара, 12. марта и 12. јуна 1911. године, од 9—12 и од 2—5 сати послје подне.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијењене вриједности, на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијењене вриједности, а на трећем уступиће се понудиоцу највише цијене.

Сваки је лицитант дужан положити јемство 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који имају на непокретност какво реално право, као и они, који имају право прече купње, да се пријаве подписатом суду прије почетка прве продаје.

Опис непокретности:
 $\frac{4}{4}$ и $\frac{1}{8}$ ливаде и баште, засађено са шљивама неколико, узвано мјесто „Мамућевина“, која граничи од истока земљом Илије Лакетина и путем сеоским, од запада заоставином истога Ђиповића, од југа Милоша Лакова, од сјевера путем општинским.

Дан.-Град, 25. јануара 1911 г.

Капетански Суд
капетан П. Бошковић

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Маше Маркишић Савићевић из Ђиновића, извршиће се на дан 13. маја 1911. године.

Виђи оглас у службеном листу „Гласа Црногорца“ од 13. новембра 1910. године број 51. Број 48 ех 1911.—21—1910.

Цеклин, 15. јануара 1911. године.

Капетански Суд
капетан, С. Пејановић.

ОГЛАС

Господин Лука Шутов Маројевић из Жупе, изгубио је уложну књижицу прве Никшићке Штедионице број 4—411.

С тога се позива онај у чијим се рукама данас поменути књижица налази, да је у року од мјесец дана од данас пријави овоме суду; у противном, оглашује се за неважећу, а реченом Маројевићу издаће се у дупликату друга књижица.

Број 382—VI—1910.—130.

У Никшићу, 22. јануара 1911. г.

Краљ. Обласни Суд
Предсједник суда,
М. Р. Марковић

Р. 75, бр. 88, 1,1

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Петра и Павића браће Марковића из Крњица, извршиће се 8. маја ове године.

Виђи два огласа од 22. новембра прошле године број доњи, у „Гласу Црногорца“ број 54. из 1910. године.

Број 619 ех 1910.—123—1905.

Крњице, 18. јануара 1911.

Капетански Суд
капетан, Лука Ђ. Лекић.

Р. 51, бр. 90, 1,1

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Николе Т. Божовића из Загоре, извршиће се на дан 30. јануара 1911. год. у канцеларији потписатог суда.

Виђи оглас у 57. броју „Гласа Црногорца“ из 1910. године.

К Броју 247. ех 1910.

На Ријеци, 20. јануара 1911. год.

Капетански Суд Доњ. Цеклински
гл. кмет, Перо Ј. Дајковић.

Јов. М. Газивода. Р. 55, бр. 98, 1,1

ОГЛАС

Трећи рок јавне продаје непокретне имовине Маше Маркишић Савићевић и Николе Ф. Савићевића из Ђиновића, извршиће се на дан 22. маја 1911. године.

Виђи оглас у 53. броју „Гласа Црногорца“ од 1910. године.

Број 71 ех 1911—2—1910.

Цеклин, 24. јануара 1911. године.

Капетански Суд
капетан С. Пејановић.

Р. 51, бр. 99, 1,1

ОГЛАС

Пресудом Кр. Обласног Суда Никшићског, од 22. септем. ов. год. број 2482—IV—1909—328. продаје се јавним путем доље именовано непокретно имање Милована Радовића из Црквица, за отплату дуга Оброну Никовићу, бив. окр. кап. у Никшићу.

1) „Пољице“, ливада коса 3 у једном комаду; граничи: од истока, сјевера и југа браћа Поповић, од запада Симо Лекић; процијењено перпера 600.

2) „Шошово брдо“ и „Локвина“ ливаде коса $1\frac{1}{4}$ и $\frac{1}{8}$ и оранице $1\frac{1}{4}$ и $\frac{1}{8}$ све у једном комаду; граничи: од истока Живко Гашиновић и Тодор Грубан, од сјевера Ђеросим Радовић, од југа Раде Ђурчић, од запада пут сеоски; процијењено перпера 600.

3) У „Језериштима“ три цијепца један до другог, орана земља рала $2\frac{1}{4}$; граничи од истока, Јанко Ђурчић, од сјевера Мато Бабић и Раде Ђурчић, од југа Васо Митрић, а од запада кап. Мило Соцић и исти Милован законским ралом; процијењено перпера 750.

Продају ће извршити подписати Капетански Суд у својој канцеларији у три рока и то: 1. фебруара, 3. марта и 3. јуна 1911. год. у 4 сата посље подне.

На првом року непокретност се неће продати испод процијене, на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ исте, — а на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Позивају се они, који законом имају на горњем имању какво прече право, да се суду пријаве прије прве продаје.

Лицитанти су дужни положити јемство 10% од процијењене вриједности.

Број 1342—1910.—103—1909.

Пишче, 30. децембра 1910. г.

— Кр. Капетански Суд —
кап. Матије Кецојевић

Р. 250, бр. 49, 1,1

ИСПРАВКА

Кап. Суд у Дољанима је учинио своју грешку у 53. броју „Гласа Црногорца“, и то ће је требало ставити у Васојевићкој Афери, нехотично је стављено у Колашинској Афери, што се са овим исправља.

У Дољанима, 6. јануара 1911. г.

Капетански Суд
кап. Кр. Л. Ивановић.

Р. 45, бр. 46, 1,1

Трговачки огласи

ОБЈАВА. — Према § 5. Трговачког Закона објављујем, да водим кафанску радњу под фирмом:

Вир, 25. јануара 1911.

Р. 20, бр. 100, 1,1 Никола Л. Гуљи

ОБЈАВА. — Моју досадашњу крчмарску радњу и на даље обдржавам, објављујући је на основу § 5. Трговачког Закона под фирмом:

Подгорица, 21. јануара 1911. год.

Р. 28, број 89, 1,1 Мићо Кривокапић
Бокешка улица

ОБЈАВА. — Сагласно § 5. Трговачког Закона објављујем, да обављам разну манифактурну трговину под фирмом:

Подгорица, 20. јануара 1911.

Р. 22, број 92, 1,1 оф. Јован А. Ненезић

ОБЈАВА. — Сагласно § 5. Трговачког Закона објављујем, да обављам трговину кожом и обућарску радионицу под фирмом:

Подгорица, 20. јануара 1911.

Р. 23, број 92, 1,1 Стеван А. Ненезић

ОБЈАВА. — Сагласно § 5. Трговачког Закона објављујемо, да обављамо разну манифактурну трговину под фирмом:

Подгорица, 20. јануара 1911.

Р. 21, број 92, 1,1 Срдан Браћа Ненезић

ОБЈАВА. — Сагласно § 5. Трговачког Закона објављујем, да обављам обућарску радионицу под фирмом:

Подгорица, 20. јануара 1911.

Р. 20, број 92, 1,1 Душан А. Ненезић

ОБЈАВА. — Према § 5. Трговачког Закона објављујем, да ћу моју ханску радњу и продају монопола духана и даље водити на Рудницама и у Пиви под мојом фирмом:

Рудница, 16. јануара 1911. г.

Р. 37, број 91, 1,1 Илија Марич

ОБЈАВА. — Дајем до знања, да у овој вароши, а у улици Краља Николе држим радњу под фирмом: „Обућарска радионица

Бура М. Раичковића“.

Подгорица, 26. јануара 1911.

Р. 25, број 101, 1,1

ОБЈАВЕ

Сагласно § 5. Трговачког Закона објављујем, да и даље обављам своју трговачку радњу на Вир-Пазару под фирмом:

Вир-Пазар, 25. јануара 1911.

Сходно § 5. Трговачког Закона објављујем, да подржавам моју трговачку радњу на Вир-Пазару под фирмом:

Вир-Пазар, 25. јануара 1911.

Османагић и Станић

На основу § 5. Трговачког Закона објављујем, да подржавам трговачку радњу овдје под фирмом:

Вир-Пазар, 25. јануара 1911.

Бар. Крсто Браћа Белевић

У извршењу § 5. Трговачког Закона објављујем, да подржавам трговачку радњу овдје под фирмом:

Вир-Пазар, 25. јануара 1911. Нико Новаковић

У извршењу § 5. Трговачког Закона објављујем, да подржавам своју крчмарску и гостионарску радњу овдје под фирмом:

Вир-Пазар, 25. јануара 1911.

Јелена Поповић

Сагласно § 5. Трговачког Закона објављујем, да подржавам трговачку радњу овдје под фирмом:

Вир-Пазар, 25. јануара 1911.

Огласа 6, Р. 135, бр. 102, 1,1 Буро Челебић

Најлепши украси за кућу и породцу!

На основу рјешења Централног Одбора за прославу педесетогодишњице владања Њ. В. Краља Господара, потписати Одбор објављује, да се у трговачкој радњи г. Николе Кнежевића, на Цетињу, могу добити по сниженој цијени ова одборска издања:

Албум ВЛАДАЛАЧКЕ КУЋЕ ПЕТРОВИЋ—ЊЕГОШ са сликама Митрополита — Господара: Данила, Саве, Василија, Петра I. Светог, Петра II., Књаза Данила I. и Краља Николе I. и Краљице Милене, а даље са сликама свијех мушких и женских чланова Влад. Дома, живијех и преминулијех, као и дјете Њ. Њ. В. В. Краља и Краљице, са Зетовима и Унучадима. Овај је албум својом изразом право уметничко дјело, веома укусно укоричен, с утиснутим државним грбом и натписом у позлати, а продајна му је цијена само **5 перпера**.

Албум ИСТЕ САДРЖИНЕ, у веома укусном, јаком и луксузном повезу у кожи, с емајлираним испушченим сребрним држ. грбом и окрајцима, ком је продајна цијена **50 перпера**.

Албум СЛИКЕ ИЗ ЦРНЕ ГОРЕ садржи слике наших дворова, јавних здања, манастира, мостова, свијех главних мјеста у Црној Гори, као и мјеста историјски значајних и најживописнијих наших предјела; албум је у укусном тврдом повезу, у платну, и стаје само **4 перпера**.

ДОПИСНИЦЕ обичне величине у бојама, по фотографским снимцима, и то: Улицна — 4 врсте, Бара — 3 врсте, старе Дукље — 2 врсте, Ријеке Црнојевића — 2 врсте, и по 1 врста Подгорице, Вир-пазара, водопада код Манастира Морачког и моста код Биоча; даље т. зв. „**анкер-панорама**“ Цетиња, Подгорице, Колашина, Манастира Острога и Плавнице — по 1 врста, и Подгорице и Никшића — по 2 врсте.

Цијена је првим дописницама 10 пара комад, а дописницама „анкер“ 16 пара комад, а препродавцима и купцима преко 100 комада, уступиће се 20% рабата.

Наведена издања одборска израђена су у познатом уметничком заводу „Р. Мосингер л. д.“ у Загребу, те се — нарочито албуми — сама својом елегантном изразом најбоље препоручују као заиста најлепши украси за салон, библиотеку и кућу у опште.

Препродавци албума добијају 7% попушта од утврђених цијена.

Наручбине из унутрашњости и са стране извршиће тачно и брзо комисионар одборски г. Кнежевић одмах по пријему износа по назначеним цијенама, а довољно је на купону односне упутнице назначити — за која се издања новац шаље, и читко своју адресу исписати.

(5—10)

Из Ликвидационог Прославног Одбора.

800 ОСАМ СТОТИНА ДОЛАРА 800

„СРПСКО-ЦРНОГОРСКИ САВЕЗ“

у СЈЕДИЊЕНИМ ДРЖАВАМА СЈЕВЕРНЕ АМЕРИКЕ

са сједиштем у ЧИКАГУ—ИЛИНОИСУ.

Даје наслједницима свога умрлога члана	4000	перпера
За потпуну осакатнину плаћа	4000	„
За изгубљено пола стопе од обадвије ноге	4000	„
За изгубљене прсте од обадвије руке	4000	„
За изгубљену једну руку (или пак све прсте њене)	3000	„
За изгубљено пола стопе од једне ноге	2000	„
За изгубљено око	2000	„
За умрлог законитог брачног друга — члан-ица прима помоћ	1500	„
За прст палац од руке	750	„
За сваки остали поједини прст	500	„

Српско-Црногорски Савез прима под своје окриље сваког брата Србина и сестру Српкињу, без разлике вјере, с обзиром, на извјесне захтјеве, које сваки онај, који жели постати чланом овога Савеза мора испунити.

Препоручује се свој браћи, која долазе овамо, да ступају у **Српско-Црногорски Савез**, гдје ће наћи братску помоћ у свакој нужди и невољи. Познато је свакоме у домовини нашој, колико је сиротињских суза овај наш **Српско-Црногорски Савез** отро?..

Српско-Црногорски Савез има своје одјеле по свима већим мјестима Америке, те сваки онај, који је члан његов, не може пострадади од разних шарлатана, са којима ова земља обилује.

Обратите се из домовине за све потребито, **Српско-Црногорски Савез** радо ће Вам бити на услузи.

Адреса Главне Управе Српско-Црногорски Савез у Сједињеним Државама Америке:

Енглески: **Servian Montenegrin Alliance of United States of America**

134. E. Van. Buren str.

Chicago III. U. S. of America.

П. п. бр. 834, 218

Готовина у Благајни (домаћи новац)	32.931	27	Дионичка главница I. коло	200.000	—
Мјенице " " страни новац	2.148	55	II. " "	200.000	—
Дужници по текућим рачунима	1.521.848	—	III. " "	178.066	39
Намјештај и прибор	733.501	84	Улози на штедњу	509.575	42
Займове на залог	4.206	22	Повјериоци по текућим рачунима	588.203	48
Папири од вриједности	9.500	—	Резервни фонд	31.234	91
Вриједности резервног фонда	24.500	—	Привремени рачуни	56.785	87
" за наплату	31.013	83	Мјенице у ресконту	495.330	—
Залог по зајмовима и депо	29.221	25	Неподијељена дивиденда	7.033	99
Преносни рачуни	2.651.487	73	Полагачи залога по зајмовима и депо	2.651.487	73
	11.110	72	Преносни рачуни	31.260	55
			Чист добитак	102.491	07
Перпера	5.051.469	41	Перпера	5.051.469	41

ГУБИТАК

Рачун Губитка и Добитка Подгоричке Банке у Подгорици на дан 31. Децембра 1910. год.

ДОБИТАК

Камата од улога, мјеница у ресконту и по текућим рачунима	103.448	58	Камата од мјеница, текућих рачуна, затезна и папира од вриједности	183.979	43
Административни трошкови: плате, награде, стамарине, канц. потребе, тисканице и остали ситни трошкови	31.836	23	Провизија од мјеница и других послова	33.165	15
Поштарине	3.280	17	Разни приходи, протестни трошкови, разлике на курсу и остали ситни приходи	15.821	32
Трошкови око израде ориг. акција (последња рата)	1.442	50			
10% амортизације на намјештај	467	35			
Чист добитак за подјелу акционарима	84.042	68			
10% резервном фонду	10.249	11			
6% тантијеме	6.149	46			
2% државне порезе на Перп. 77.416.70 по одбитку Перпера 48.90 које су претекле од лањске порезе	2.049	82			
Перпера	242.965	90	Перпера	242.965	90

Подгорица, 31. децембра 1910. год.

За књиговодство,
Јарослав Навратил
управник

УПРАВНИ ОДБОР:

Предсједник
Ком. поп Радован Марковић

Потпредсједник
Хусеин Лукачевић

Чланови:

Хаџи Богдан Чађеновић, Душан К. Ђурашковић, Јован Љумовић, Алекса Марић, Марко Радловић, Нико Џањевић, Ахмет Ефовић, Марко Матановић, ком. Агица Лакић, Садик Бибезић, Петар Нуш-Кола, Марко Врбица.

Рачун Изравњања и рачун Губитка и Добитка, прегледао и са главним и помоћним књигама сранио и у реду нашао

НАДЗОРНИ ОДБОР:

Чланови:

Нешо Сђанић, Алекса Милне, Шућрија Х. Лукачевић, Срдан А. Ненезић, Велиша Беговић.

Предсједник

Садик Лукачевић

П. п. бр. 109 1,1

Приватни огласи

ОГЛАС

У магазину ове Управе налази се један кол разне манифатуре под ознаком J. M. № 5319 бруто кила 179, који је упућен од стране његушке царинарнице дана 13. децембра 1910. на име овдашњег трговца Имбра Маљевића, који није могао документално доказати, да је горњи кол манифатуре у истини његов. С тога се овим позива прави власник више реченог кола — манифатуре, да се, најдаље до 1. марта ове год. пријави потписаној Управи са стварним документима, на основу којих би могао дићи односни кол уз отплату припадајуће царине и осталих трошкова, иначе ако се, до одређеног дана не пријави, Управа ће са истим поступити у смислу треће алинеје 69 ог члана Царинског Закона а у вези са 47-им чл. истог закона.

Број 127.

Цетиње, 24. јануара 1911. г.

Управа цетињске царинарнице
Управник,
Р. 133, бр. 95, 1,2 капетан П. Поповић.

ОГЛАС

Из слободне руке продајем своје имање у Пољима, које се састоји: из 15 рала земље прве врсте, баште засађене с 200 комада шљива и других воћака, једне дубраве, двије двокатне куће: једна фамилијарна а друга по плану удешена за хан, ханско посуђе и намјештај.

Цијене су умјерне, а сигурну купцу дао бих и на чекање.

За услове и ближа обавешћа обратити се потписате.

Колашин-Поља.
Р. 70, бр. 96, 1,3 официр Симо С. Терић.

ОГЛАС

Чиним на знање сваком Црногорцу, Србину или ма другом кому било, од моје стране, да мом брату Илији Милову Кнежевићу на даје на кредит ништа, а особито сврх имовине. Мој брат, горе речени Илија, његово имање је све презадужио, те ко му год би дао на удугу (зајам) новац ће штетоват, јер је судом другом потврђено.

Butte Mont., U. S. of. Америка.
1. јануара 1911. по новом

П. п. бр. 79, 2,2 Ристо Милов Кнежевић,

Поштанске марке. Купујем сваку количину употребљених марка из Црне Горе и Оријента и плаћам највеће цијене. Понуде или пошљике на:

А. Weiss, Briefmarkenhandlung
П. п. број 65, 2,8 Wien, I. Adlergasse 8.

БЛАГОДАРНОСТ

Господин Стеван Ивов Вукићевић, артиљериски капетан у руској војсци, послао је у прилог храму Св. Василије на Обзовици, два врло лијепа црквена баријак, за које му топло благодаримо.

Обзовица, 21. јануара 1911. године.
Р. 36, број 86, 1,1 Одбор поменутог храма.

Д-р Јован Кујачић

на Даниловом Граду набавио је у великој количини најновији Ерлихов лијек од сифилиса „606“ и лијечи по упуштвима, добивеним од самога Ерлиха све врсте сифилиса.
Р. 28, број 1328, 3,3

Свако може да научи лако и јевтино, код своје куће: ПРОСТО И ДВОГУБО КЊИГОВОДСТВО

трговачку кореспонденцију и рачуне.
Бесилатна обавештења даје радо свакоме
Уредништво Трговачких Писама
П. п. бр. 1298, 3,10 Паланка — (Србија)

ПРОМЈЕНУ старих биљига и дописница жели

August Loidl
П. п. бр. 1272, 3,3 Bad Ischl (Autriche)

ПРОДАЈЕМ за готово, добро уређену од 30 мет. дугачку дупле ширине кућу, на Ђошку у Мирковој вароши, и у улицама Краља Николе и Херцеговачкој.

Кућа има осим велике добро уређене кафане још пет одјељења, а споља кухињу, нужник, тезу и двористице.

Купац се може за услове обратити на адресу

Вико Кордић
П. п. број 9, 3—4 Подгорица (Црна Гора).

П. п. број 1360, 4,20

Achetez les Soieries Suisses

Demandez les échantillons de nos nouveautés en noir, blanc ou couleur:
Crêpon, Duchesse, Cae emire, Messelin, Côtel, Eolienne, Shantung, Mousseline, largeur 120 cm à partir de fr. 1.25 le mètre, pour Robes, Blouses etc., de mêmes que les Blouses et Robes brodées en batiste, laine, toile, soie.

Nous vendons nos soies garanties solides directement aux consommateurs franco de douane et de port à domicile.

Schweizer & Co., Lucerne V 3 (Suisse)
Exportation de Soieries
П. п. бр. 643, 12,13

БЛАГОДАРНОСТ

Госпођа Киће Стевова Вујановић, приложила је храму Св. Василије на Обзовици, једно врло лијепо и модерно израђено кандило, за које јој најтоплије благодаримо.

Обзовица, 23. јануара 1911. године.
Р. 32, бр. 86, 1,1 Одбор поменутог храма.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег нигда незаборављеног брата, односно оца и стрица

† официјера Ива Томашева Војводића

који се после кратког боловања 7. овог мјесеца у 71. години свог живота пресели у вјечност. Из два душе захвални смо г. ком. Периши Вујовићу са осталим војничким чиновницима баталијона Љуботињско-Грађанског, који спроводу присуствоваши и покојнику са војништвом прописане војне почасте одадоше.

Срдачна хвала свештеницима г. г. Николи Давчевићу, Петру Хајдуковићу и Машану Поповићу, који покојника опојаше и сахранише.

Хвала г. бригадиру вој. Машу Ђуриновићу, бригадиру сардару Нику Кусовићу, попу Перовићу, Петру Ђурашковићу, Илији Срзентићу, Марку Ражнатовићу, Пуниши Мартиновићу, Блажу Филиповићу, Николи Костићу и Вукалу Јанковићу на писменим или телеграфским саучешћима.

Доживотна хвала нашим пријатељима: Угњанима, Подгоранима, Папратничанима, Брчељанима, Сотонићима, Бољенићима и Комарљанима, као и нашој браћи Љуботињанима и Грађанима, који у великом броју, а на челу са војничким и грађанским старјешинама похиташе, да покојника спроведу и до вјечне куће попуте.

Хвала заст. учит. г. Вукчевићу, који са ђацима спровод увелича.

Срдачна хвала г. ђакону Јовану Давчевићу уч., који се са покојником дирљивим говором опростио.

Још један пут хвала свима и свакоме, ко нам ма којим путем саучешће изјави у нашој жалости.

Грађани, 18. јануара 1911. год.
Ожалошћени: брат Милош Т. Војводић са осталом браћом Војводићима.
Р. 206, број 72, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег непрежаљеног

† ПЕТРА М. ЈАНКЕТИЋА

који се после кратког боловања пресели у вјечност 4. јануара ове године у 38. години свога живота. Сматрамо за особиту дужност изјавити најтоплију благодарност браћи Морачанима и Ровчанима, који у оноликом великом броју дођоше и нашег покојника брацки оплакаше и до вјечне куће допратише.

Доживотна хвала г. попу Машану Симоновићу, који на глас покојникове смрти дохита, опјеле и изврши и онако се дирљивим говором с њим на гробу опрости.

Особита хвала учитељима овдашње школе и обласном економу, који дохиташе и милост нам покојника до вјечне куће допратише.

Вјечна хвала нашим друговима, пријатељима и познаницима, који нам лично или писмено своја саучешћа изјавише и тиме нам у неколико нашу тугу за милим покојником ублажише.
Морача, 15. јануара 1911.
Р. 137, број 93, 1,1 Ожалошћена породица.

БЛАГОДАРНОСТ

Под притиском неодољиве туге и превелике жалости, која нас снађе услед смрти нашег драгог и никад непрежаљеног јединца сина, односно брата и рођака

† САВА М. КРУШКЕ,

који се после кратког боловања пресели у вјечност 4. јануара ове године у Адану — Азија — и за навијек затвори своју кућу оставивши самохрану мајку, — не можемо пропустити, а да не изјавимо особиту захвалност и вјечито признање браћи Црногорцима који се налазе у Адану: Николи Лумовићу, Филипу Ђ. Мартиновићу, Машану Лумовићу, Симу М. Вукадиновићу, Блажу Д. Пејовићу и Стеву Беговићу, који су нашег драгог Сава у његовој болести дан и ноћ братски чували, његовали и предржали до потоњег часа његова живота, а после смрти старали се о покојникову погребу.

Особита благодарност Николи Лумовићу и Филипу Ђ. Мартиновићу, који су се с покојником дирљивим говорима опростили.

Незмјерна хвала: Саву Страхињи, Стеву Свјетлоши, Ђуру и Андрији Перазићима и Панту Македону — као и Французима и Италијанцима г. г. инжењерима: Карлу Каромни, Живну Артуру и Филиће Гранди и свима онима, који су нашег Сава до вјечног дома испратили.

Вјечно благодаримо Царско-Руском Вице-консулу у Адану, на његовом особитом заузимању око покојникове тамошње оставштине.

Благодарни остајемо љекарима и сестрама француске болнице у Адану, који су се својски заузимали, да нашег покојника од неумитне смрти отргну.

23. овог мјесеца држали смо у Доброско Село — по народном обичају — показије нашем непрежаљеном Саву, гдје се скупило велики број свијета, те не можемо пропустити а да не изјавимо особиту благодарност: командиру Јовану Пејовићу, капетану Станку Стругару, Машу Годорову Стругару и Крцуну Марковићу с Цекиљанима, који у великом броју дођоше и нашег Сава братски ожалише и оплакаше.

Срдачна хвала покојниковом побратиму Стеву Деји са Цетињанима; официру Илији Борозану с Боковљанима, који у великом броју дођоше и нашег Сава братски ожалише и оплакаше.

Искрена хвала г. г. Бригадиру Иву Ђуриновићу, Министру Војном; Бригадиру Митру Мартиновићу; Бригадиру сардару Нику Кусовићу; Командиру Ђузи Ђурашковићу; Ристу Поповићу; Шпиру П. Калуђеровићу; Крцуну Ђурашковићу; потпоручику Шћепану Драговићу; Спасоју Ђуриновићу секретару Општине; Нику Вујановићу, телеграфисти; Милици удовици Иванишевић; Ристу Иванишевићу; потпоручику Вукалу Рајковићу на њиховим телеграфским и писменим искреним саучешћима у овој нашој превеликој жалости.

Благодарни остајемо свештенику Илији Ђурашковићу и Шпиру Поповићу на личним саучешћима.

Особита хвала браћи Добрићанима са Доброском Жупом, који у великом броју нашег Сава онако братски ожалише и оплакаше.

Остајемо благодарни свима и свакоме ко год је нам ма којим путем указао учешће у овој нашој превеликој жалости.

Доброско Село, 25. јануара 1911.

Преожалошћени:

мајка **Маке**; сестра **Јове**; браћа и рођаци: Командир **Џуцо**, **Машо**, **Филип**, **Божи** и **Мило** са осталом родбином.
Р. 356 бр. 108 1,1